

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

9 септември 2008 година*

По съединени дела C-120/06 P и C-121/06 P

с предмет две жалби на основание на член 56 от Статута на Съда, подадени съответно на 24 и 27 февруари 2006 г.,

Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio SpA (FIAMM), установено в Montecchio Maggiore (Италия),

Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio Technologies LLC, по-рано **Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio Technologies Inc.** (FIAMM Technologies), установено в East Haven, Delaware (Съединени щати),

за които се явяват адв. I. Van Bael, адв. A. Cevese и адв. F. Di Gianni, avocats,

жалбоподатели,

като другите страни в производството са:

Съвет на Европейския съюз, за който се явяват г-н A. Vitro, г-н S. Marquardt и г-н A. De Gregorio Merino, в качеството на представители,

* Език на производството: италиански.

Комисия на Европейските общности, за която се явяват г-н Р. J. Kuijper, г-н V. Di Bucci, г-н С. Brown и г-жа Е. Righini, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ответници в първоинстанционното производство,

Кралство Испания, за което се явяват г-н Е. Braquehais Conesa и г-н М. Muñoz Régez, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

встъпила страна в първоинстанционното производство (C-120/06 P),

и

Giorgio Fedon & Figli SpA, установено във Vallesella di Cadore (Италия),

Fedon America, Inc., установено във Wilmington, Delaware (Съединени щати),

за които се явяват адв. I. Van Bael, адв. А. Cevese, адв. F. Di Gianni и адв. R. Antonini, avocats,

жалбоподатели,

като другите страни в производството са:

Съвет на Европейския съюз, за който се явяват г-н A. Vitro, г-н S. Marquardt и г-н A. De Gregorio Merino, в качеството на представители,

Комисия на Европейските общности, за която се явяват г-н P. J. Kuijper, г-н V. Di Bucci, г-н C. Brown и г-жа E. Righini, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ответници в първоинстанционното производство,

подпомагани от:

Кралство Испания, за което се явява г-н M. Muñoz Pérez, в качеството на представител, със съдебен адрес в Люксембург,

встъпила страна в производството по обжалване (C 121/06 P),

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: г-н V. Skouris, председател, г-н P. Jann, г-н C. W. A. Timmermans, г-н G. Arestis, г-н U. Lohmus, председатели на състави, г-н K. Schiemanн (докладчик), г-н E. Juhász, г-н A. Borg Barthet, г-н M. Ilešič, г-н J. Malenovský, г-н J. Klučka, г-н E. Levits и г-жа C. Toader, съдии,

генерален адвокат: г-н М. Poiares Maduro,
секретар: г-н J. Swedenborg, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 3 юли 2007 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 20 февруари 2008 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 С жалбите си *Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio SpA* и *Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio Technologies LLC* (наричани по-нататък общо „FIAMM“), от една страна, както и *Giorgio Fedon & Figli SpA* и *Fedon America, Inc.* (наричани по-нататък общо „Fedon“), от друга страна, искат съответно отмяна на Решение на Първоинстанционния съд на Европейските общности от 14 декември 2005 г. по дело FIAMM и FIAMM Technologies/ Съвет и Комисия (Т-69/00, *Resueil*, стр. II-5393) (дело С-120/06 Р) и отмяна на Решение на Първоинстанционния съд от 14 декември 2005 г. по дело Fedon & Figli и др./Съвет и Комисия (Т-135/01) (дело С-121/06 Р). С тези решения (наричани по-нататък съответно „Решението по дело FIAMM“ и „Решението по дело Fedon“ или общо — „обжалваните решения“) Първоинстанционният съд е отхвърлил исквете на FIAMM и Fedon, с които се цели поправка на вредата, която се твърди, че е претърпяна от тях поради допълнително мито, чието налагане върху вноса на техни стоки от страна на Съединените американски щати е разрешено от органа за уреждане на спорове (наричан по-нататък „ОУС“) на Световната търговска организация (СТО) вследствие от установяването от страна на ОУС на несъвместимостта на общностния режим на внос на банани със споразуменията и договореностите, съставляващи приложения към Споразумението за създаване на СТО.

- 2 С определение на председателя на Съда от 8 август 2006 г. Кралство Испания е допуснато да встъпи в производството в подкрепа на исканията на Съвета на Европейския съюз и на Комисията на Европейските общности в рамките на дело С-121/06 Р.

- 3 С определение на председателя на Съда от 12 април 2007 г. дела С-120/06 Р и С-121/06 Р са съединени за нуждите на устната фаза на производството и за постановяване на решението.

Правна уредба

Споразуменията за СТО

- 4 С Решение 94/800/ЕО на Съвета от 22 декември 1994 година относно сключването от името на Европейската общност, що се отнася до въпроси от нейната компетентност, на споразуменията, постигнати на Уругвайския кръг на многостранните преговори (1986—1994 г.) (ОВ L 336, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 10, стр. 3), Съветът одобрява Споразумението на създаване на СТО, както и споразуменията от приложения 1—4 към него (наричани по-нататък „споразуменията за СТО“).

- 5 Член 3, параграфи 2 и 7 от Договореността относно правилата и процедурите за уреждане на спорове (наричана по-нататък „ДППУС“), която съставлява приложение 2 към Споразумението за създаване на СТО, гласи:

„2. Системата за уреждане на спорове на СТО е централен елемент за осигуряване на сигурност и предсказуемост в многостранната търговска система.

Страните членки признават, че тя служи за запазване правата и задълженията на страните съгласно споразуменията, влизащи в обхвата на настоящата договореност, и за изясняване на съществуващите разпоредби на тези споразумения в съответствие с обичайните правила за тълкуване на международното публично право. Препоръките и решенията на ОУС не могат да увеличават или ограничават правата и задълженията, произтичащи от споразуменията, влизащи в обхвата на настоящата договореност.

[...]

7. Преди да представи случая за разглеждане, всяка страна членка трябва да прецени дали действия, предприети съгласно тези процедури, биха били ползотворни. Целта на механизма за уреждане на спорове е да осигури положително решение на спора. Решение, което е взаимно приемливо за страните по спора и съгласувано със споразуменията, влизащи в обхвата на настоящата договореност, следва винаги да бъде предпочитано. При липса на взаимно договорено решение обикновено първата цел на механизма за уреждане на спорове е да подsigури оттегляне на предприетите мерки, ако те се окажат в противоречие с разпоредбите на което и да било от споразуменията, влизащи в обхвата на настоящата договореност. До осигуряване на компенсация се прибегва само в случай, че незабавното оттегляне на мерките е неприложимо и само като временна мярка до оттеглянето на мерките, противоречащи на споразумение, влизащо в обхвата на настоящата договореност. Като последна мярка тази договореност предвижда за страната, предизвикала започването на процедурите за уреждане на спорове, възможност за преустановяване на действието на отстъпки или други задължения по силата на споразуменията, влизащи в обхвата на настоящата договореност, на дискриминационна основа срещу другата страна членка в случай, че подобни мерки са разрешени от ОУС.“

6 По силата на член 7 от ДППУС групите на съдебните заседатели, създадени по искане на страна, подала жалба, приемат заключения, които помагат на ОУС при подготовката на препоръки или при приемането на решения по въпросите, по които е сезиран този орган. Според член 12, параграф 7 от ДППУС, когато страните по спора не успеят да постигнат взаимно удовлетворяващо решение, групата на съдебните заседатели представя заключенията си пред ОУС във вид на писмен доклад.

7 От член 16, параграф 4 от ДППУС следва, че в срок до 60 дни след датата на разпространяване на доклада на групата на съдебните заседатели между страните членки, докладът се приема на заседание на ОУС, освен ако една от

страните официално не заяви пред ОУС, че възнамерява да обжалва, или ако ОУС не реши с консенсус да не приеме доклада.

- 8 Член 17 от ДППУС предвижда учредяването на постоянен Апелативен орган, който разглежда обжалвания на случаите, разгледани от групите на съдебните заседатели. Според параграф 6 от посочения член обжалването е ограничено само до правни въпроси, включени в доклада на групата на съдебните заседатели, и до правното тълкуване, направено от групата на съдебните заседатели. Както следва от параграф 13 от същия член, в доклада, който трябва да приеме, Апелативният орган може да одобри, промени или да отхвърли правните решения и заключения на групата на съдебните заседатели.
- 9 Член 17, параграф 14 от ДППУС гласи:

„Доклад на Апелативния орган се одобрява от ОУС и се приема безусловно от страните по спора, освен ако в срок от 30 дни считано от датата на изпращане на доклада до страните членки ОУС не реши с консенсус да не приеме доклада на Апелативния орган. [...]“

- 10 В съответствие с член 19, параграф 1 от ДППУС:

„Когато група на съдебните заседатели или Апелативният орган стигне до заключение, че определени мерки са в противоречие с дадено споразумение, влизащо в обхвата на настоящата договореност, те препоръчват на засегнатата страна членка да приведе въведените от нея мерки в съответствие с това споразумение. В допълнение към препоръките групата на съдебните заседатели или Апелативният орган могат да предложат начини, по които засегнатата страна членка би могла да изпълни препоръките.“

11 Член 21 от ДППУС, озаглавен „Надзор върху изпълнението на препоръките и решенията“ на ОУС, гласи:

„1. Незабавното привеждане в съответствие с препоръките или решенията на ОУС е от съществено значение, за да се осигури ефективно уреждане на споровете в полза на всички страни членки.

[...]

3. На заседание на ОУС, проведено до 30 дни след датата на приемане на доклада на групата на съдебните заседатели или на Апелативния орган, засегнатата страна членка информира ОУС за намеренията си относно изпълнението на препоръките и решенията на ОУС. В случай, че е невъзможно незабавно да се пристъпи към изпълнение на препоръките и решенията на ОУС, на засегнатата страна членка се предоставя приемлив срок, в който да направи това. Приемливият срок следва да бъде съответно:

- а) срокът, предложен от засегнатата страна членка, [...] одобрен от страна на ОУС; или при липса на такова одобрение;
- б) срокът, съвместно договорен между страните по спора, [...] или при липса на такова договаряне;
- в) срокът, определен чрез задължителен арбитраж [...]

[...]

5. Когато е налице несъгласие относно съществуването или съответствието със споразумение, влизащо в обхвата на настоящата договореност, на мерки, предприети за изпълнение на препоръките и решенията, такъв спор се решава чрез използване на тези процедури за уреждане на спорове, включително, когато е възможно, отнасяне до първоначалната група на съдебните заседатели. [...]

6. ОУС упражнява надзор върху изпълнението на одобрените препоръки или решения. [...] Освен ако ОУС не реши друго, въпросът относно изпълнението на препоръките или решенията се включва в дневния ред на ОУС на заседание на ОУС шест месеца след установяването на приемливия срок съгласно параграф 3 и остава в дневния ред на ОУС, докато въпросът не бъде решен. [...]

[...]“

12 Член 22 от ДППУС, озаглавен „Компенсации и преустановяване на отстъпките“, предвижда:

„1. Компенсации и преустановяването на отстъпките или други задължения са временни мерки, които са на разположение, в случай че препоръките и решенията не са изпълнени в приемлив срок. Нито компенсации, нито преустановяването на отстъпките или други задължения обаче не следва да бъдат предпочитани пред пълно изпълнение на препоръка да се приведе дадена мярка в съответствие със споразуменията, влизащи в обхвата на настоящата договореност. Компенсациите са доброволни и ако се предоставят, следва да бъдат в съответствие със споразуменията, влизащи в обхвата на настоящата договореност.

2. Ако засегнатата страна членка не успее да приведе в съответствие мярка, за която е установено, че е в противоречие със споразумение, влизащо в обхвата на настоящата договореност, или по друг начин не изпълни препоръките и решенията в рамките на приемливия срок, определен съгласно член 21, параграф 3, то такава страна членка при поискване и не по-късно от изтичането на приемливия срок започва преговори с всяка страна, започнала процедурите за

уреждане на спорове с оглед да се постигне взаимно приемлива компенсация. Ако в срок от 20 дни след датата на изтичане на приемливия срок не е постигната договореност относно удовлетворяваща компенсация, тогава всяка страна, започнала процедурите за уреждане на спорове, може да поиска разрешение от ОУС да преустанови спрямо засегнатата страна членка действието на отстъпки или други задължения, произтичащи от споразуменията, влизащи в обхвата на настоящата договореност.

3. При вземане на решение какви отстъпки или други задължения да преустанови, страната, подала жалбата, прилага следните принципи и процедури:

- а) основният принцип е, че страната, подала жалбата, първо се стреми да преустанови отстъпки или други задължения, произтичащи от този (тези) сектор(и), по който (които) групата на съдебните заседатели или Апелативният орган са установили нарушаване или обезсилване, или накърняване на права и интереси;
- б) ако тази страна прецени, че не е осъществимо или не е ефективно преустановяването на отстъпки или други задължения, произтичащи от този (тези) сектор(и), тогава страната може да преустанови за други сектори отстъпки или други задължения, произтичащи от същото споразумение;
- в) ако тази страна членка прецени, че не е осъществимо или ефективно преустановяването в други сектори на отстъпки или други задължения, произтичащи от същото споразумение, и че обстоятелствата са достатъчно сериозно основание, страната може да преустанови отстъпки или други задължения, произтичащи от друго споразумение, влизащо в обхвата на настоящата договореност;

[...]

е) за целите на този параграф „сектор“ означава:

і) по отношение на стоките, всички стоки;

[...]

[...]

4. Степента на преустановяването на отстъпките или други задължения, разрешено от ОУС, следва да бъде еквивалентна на степента на обезсилване или накръняване на правата и интересите.

[...]

6. При възникване на ситуации, описани в параграф 2, ОУС при подадена молба дава разрешение относно преустановяване на отстъпки или други задължения в рамките на 30 дни след датата на изтичане на приемливия срок, освен ако ОУС не реши с консенсус да отхвърли молбата. Ако засегнатата страна членка обаче не е съгласна с предложената степен на преустановяване или има претенции, че принципите и процедурите, представени в параграф 3, не са били спазени, след като страната, подала жалбата, е поискала да бъде разрешено преустановяване на отстъпки или други задължения, [...] тогава въпросът се поставя на арбитраж. [...] Отстъпки или други задължения не се преустановяват по време на арбитража.

7. [...]. ОУС [...] при искане дава разрешение за преустановяване на отстъпки или други задължения в случай, че молбата е в съответствие с решението на арбитража, освен ако ОУС не реши с консенсус да отхвърли молбата.

8. Преустановяването на отстъпки или други задължения е временно и се прилага само дотогава, докато мярката, която е посочено, че е в противоречие със споразумение, влизащо в обхвата на настоящата договореност, не бъде премахната или докато страната членка, която трябва да изпълнява препоръките или решенията, не представи свое решение относно обезсилването или накръняването на ползите, или докато не бъде постигнато взаимно удовлетворяващо решение. В съответствие с член 21, параграф 6 ОУС продължава да упражнява надзор върху изпълнението на приетите препоръки или решения, включително и в тези случаи, при които компенсациите са били предоставени, или отстъпки, или други задължения са били преустановени, но препоръките да се приведе една мярка в съответствие със споразуменията, влизащи в обхвата на настоящата договореност, не са били изпълнени.

[...]

Общностна правна уредба относно общата организация на пазарите в сектора на бананите и свързаният с нея спор в рамките на СТО

¹³ На 13 февруари 1993 г. Съветът приема Регламент (ЕИО) № 404/93 относно общата организация на пазара на банани (ОВ L 47, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 12, стр. 110), дял IV от който, посветен на търговията с трети страни, съдържа преференциални разпоредби в полза на бананите с произход от някои държави от Африка, Карибите и Тихоокеанския регион (наричани по-нататък „държавите от АКТ“), подписали Четвъртата конвенция на страните от АКТБ—ЕИО в Ломе на 15 декември 1989 г. (ОВ L 229, 1991 г., стр. 3).

¹⁴ Вследствие от подадените през февруари 1996 г. жалби от различни страни—членки на СТО, измежду които и Съединените американски щати, тази търговска схема става предмет на процедура за уреждане на спорове.

- 15 В доклада си Апелативният орган установява, че определени елементи от посочената търговска схема са несъвместими с поетите от Общността задължения по силата на споразуменията за СТО, и препоръчва на ОУС да прикани Общността да съобрази тази схема с тях. Този доклад е приет с решение на ОУС на 25 септември 1997 г. (наричано по-нататък „Решението на ОУС от 25 септември 1997 г.“)
- 16 На 16 октомври 1997 г. в съответствие с член 21, параграф 3 от ДППУС Общността информира ОУС, че ще спази международните си задължения.
- 17 Чрез арбитражно решение датата 1 януари 1999 г. е определена за приемлив срок, в който Общността трябва да се да се съобрази със задълженията си, съгласно член 21, параграф 3, буква в) от ДППУС.
- 18 Както следва от второ съображение на Регламент (ЕО) № 1637/98 на Съвета от 20 юли 1998 година за изменение на Регламент № 404/93 (ОВ L 210, стр. 28; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 25, стр. 56), той изменя търговския режим с трети страни относно бананите предвид обстоятелството, че е необходимо „да се спазват международните договорености, подписани от Общността в рамките на [СТО], както и ангажиментите, договорени с другите страни, подписали Четвъртата конвенция на страните от АКГБ и ЕО от Ломе, като същевременно се осигурява осъществяването на целите на общата организация на пазарите в сектора на бананите“.
- 19 Регламент (ЕО) № 2362/98 на Комисията от 28 октомври 1998 година за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент № 404/93 относно режима за внос на банани в Общността (ОВ L 293, стр. 32) започва да се прилага от 1 януари 1999 г.
- 20 Считаючи, че така установеният нов общностен режим на внос на банани запазва незаконосъобразните елементи на предходния режим в нарушение на споразуменията за СТО и на Решението на ОУС от 25 септември 1997 г.,

на 14 януари 1999 г. на основание на член 22, параграф 2 от ДППУС Съединените американски щати искат от ОУС разрешение да преустановят действието спрямо Общността и нейните държави-членки на тарифни отстъпки и свързаните с това задължения на основание Общото споразумение по митата и търговията (ГАТТ) от 1994 г. и на Общото споразумение по търговията с услуги (ГАТС), които обхващат търговски операции на стойност 520 милиона щатски долара (USD).

- 21 Тъй като Общността оспорва този размер и поддържа, че определените в член 22, параграф 3 от ДППУС принципи и процедури не са били спазени, на 29 януари 1999 г. ОУС решава да постави въпроса на арбитраж на основание на член 22, параграф 6 от ДППУС.
- 22 С решение от 9 април 1999 г., от една страна приемат, че много от разпоредбите на новия общностен режим за внос на банани противоречат на разпоредбите на споразуменията за СТО, а от друга страна определят на 191,4 милиона USD годишно нивото на отмяната или намаляването на права и интереси, претърпяно от Съединените американски щати.
- 23 На 19 април 1999 г. ОУС разрешава на Съединените американски щати да наложат мита върху вноса от Общността до годишен размер на търговските операции от 191,4 милиона USD.
- 24 На същата дата митническите власти на Съединените американски щати налагат адвалорно мито в размер на 100 % върху вноса на различни стоки. Сред тези стоки с произход от Австрия, Белгия, Финландия, Франция, Германия, Гърция, Ирландия, Италия, Люксембург, Португалия, Испания, Швеция или от Обединеното кралство са включени по-специално „оловнокиселинни акумулатори, различни от тези, които се употребяват за запалване на бутални двигатели или като първичен носител на енергия за превозни средства с електрическо задвижване“, както и „дъжобни артикули с външна пластмасова повърхност или с подсилена пластмаса повърхност“.

25 Общностният режим за внос на банани е предмет на нови изменения, въведени с Регламент (ЕО) № 216/2001 на Съвета от 29 януари 2001 година за изменение на Регламент № 404/93 (ОВ L 31, стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 36, стр. 29).

26 Съгласно съображения 1—6 от Регламент № 216/2001:

- „(1) Установени са многобройни близки контакти със страните доставчици, както и с другите заинтересовани страни, с цел да се уредят споровете, възникнали заради режима на внос, установен с Регламент (ЕИО) № 404/93 [...], и да се вземат предвид заключенията на специалната група [другаде в текста „група на съдебните заседатели“], съставена в рамките на системата за решаване на спорове на [СТО].
- (2) Анализът на всички възможности, представени от Комисията, показва, че въвеждането в средносрочен план на режим на внос, основан на прилагането на мито с подходящ размер и на преференциална тарифа за вноса от [държавите от] АКТЬ (Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн) дава най-добри гаранции, че от една страна, ще се осъществят целите на общата организация на пазара, що се отнася до продукцията на Общността и търсенето от страна на потребителите, и, от друга, че ще се спазят правилата на международната търговия, за да се предотвратят нови спорове.
- (3) Подобен режим трябва обаче да бъде установен след преговори с партньорите от Общността съгласно процедурите на СТО, и по-специално на член XXVIII от [ГАТТ от 1994 г.]. [...]
- (4) До влизането в сила на този режим доставките за Общността следва да бъдат извършвани по няколко тарифни квоти, открити за внос от всякакъв произход и съобразени с препоръките на [ОУС] [...]

- (5) Като се имат предвид договорните задължения спрямо [държавите от АКТЕ, както и необходимостта да им се гарантират адекватни условия на конкуренция, прилагането на тарифна преференция от 300 EUR за тон за вноса на банани с произход от тези страни трябва да позволи поддържането на въпросните търговски потоци. Това налага по-конкретно прилагането за този вид внос на нулева ставка на митото в рамките на [...] тарифни[те] квоти.
- (6) Комисията следва да бъде упълномощена да започне преговори със страните доставчици, за които имат значителен интерес да снабдяват пазара на Общността, за да се постигне договорено разпределение на първите две тарифни квоти. [...]"

27 На 11 април 2001 г. Съединените американски щати и Общността сключват договореност, установяваща „способите, които позволяват уреждането на дългосрочни спорове относно режима на внос на банани“ в Общността. Тази договореност предвижда, че Общността поема задължение да „[осигури установяването] само на тарифен режим за вноса на банани до 1 януари 2006 г.“. Този документ определя мерките, които Общността поема задължение да вземе през междинния период, който изтича на 1 януари 2006 г. В замяна на това Съединените американски щати поемат задължение временно да спрат налагането на допълнително мито, събирането на което върху вноса от Общността им е разрешено.

28 Вследствие от приемането на Регламент (ЕО) № 896/2001 на Комисията от 7 май 2001 година относно установяване на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕИО) № 404/93 на Съвета по отношение на режима за внос на банани в Общността (ОВ L 126, стр. 6) Съединените американски щати спират прилагането на допълнително мито от тяхна страна. Считано от 1 юли 2001 г. налаганите от тях вносни мита върху стационарните акумулатори и джобните артикули с произход от Общността са приведени към първоначалните им нива от 3,5 % и от 4,6 %.

Подадените пред Първоинстанционния съд искове, ходът на производството пред него и обжалваните решения

Исковете

- 29 FIAMM упражнява дейност по-специално в сектора на стационарните акумулатори, а Fedon — в този на калъфи за очила и аксесоари, които спадат към категорията на джобните артикули.
- 30 Считайки Общността за отговорна за вредата, която претърпели поради обстоятелството, че посочените стоки са част от тези, върху които митническите власти на Съединените американски щати са наложили допълнително мито в периода 19 април 1999 г. — 30 юни 2001 г., FIAMM и Fedon сезират Първоинстанционния съд с искове за обезщетение на основание на член 235 ЕО във връзка с член 288, втора алинея ЕО, насочени срещу Съвета и Комисията.
- 31 Основното искане на FIAMM и Fedon е да се приеме за установено, че е налице извъндоговорна отговорност на Общността поради незаконосъобразното поведение на нейните институции. Както следва от точки 69 и 92—95 от Решение по дело FIAMM и от точки 63 и 85—88 от Решение по дело Fedon, по-специално по отношение на твърдяното от тях незаконосъобразно поведение, те изтъкват, че тъй като Съветът и Комисията не са приели необходимите изменения на общностния режим на внос на банани, за да бъде съобразен с поетите от Общността задължения по споразуменията за СТО в предписания от ОУС срок, те са нарушили принципа *racia sunt servanda*, принципите на защита на оправданите правни очаквания и на правната сигурност, както и правото им на собственост и на стопанска инициатива, а на последно място — принципа на добрата администрация.

32 При условията на евентуалност FIAMM и Fedon искат по-специално да се приеме за установена извъндоговорна отговорност на Общността, дори при липсата на незаконосъобразно поведение на нейните органи.

Производството пред Първоинстанционния съд

33 Съгласно точки 48—59 от Решение по дело FIAMM и точки 48—55 от Решение по дело Fedon производството пред Първоинстанционния съд се е развило по следния начин.

34 FIAMM предявява иск на 23 март 2000 г. (дело T-69/00). С Определение от 11 септември 2000 г. Кралство Испания е допуснато да встъпи по делото.

35 От своя страна Fedon предявява иск на 18 юни 2001 г. (дело T-135/01).

36 По искане на Комисията, направено на основание на член 51, параграф 1, втора алинея от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд, с решения на Първоинстанционния съд от 4 юли и от 7 октомври 2002 г. тези две дела са преразпределени на разширен състав, състоящ се от петима съдии.

37 Вследствие от прекратяване на функциите на първоначално назначения по тези дела съдия-докладчик на 13 декември 2002 г. е назначен нов съдия-докладчик.

- 38 С Определение от 3 февруари 2003 г. делото, в резултат от което е постановено Решение по дело FIAMM, както и делата, в резултат от които са постановени Решенията на Първоинстанционния съд от 14 декември 2005 г. по дело Laboratoire du Vain/Съвет и Комисия (Т-151/00) и Решение на Първоинстанционния съд от 14 декември 2005 г. по дело Groupe Fremaux и Palais Royal/ Съвет и Комисия (Т-301/00), са съединени за целите на устната фаза на производството. На 11 март 2003 г. по тези дела е проведено съдебно заседание.
- 39 С решения от 23 март и 1 април 2004 г. Първоинстанционният съд открива отново устната фаза на производството по посочените дела и препраща на голям състав на Първоинстанционния съд както тези дела, така и свързаните дела, довели до постановяване на Решение на Първоинстанционния съд от 14 декември 2005 г. по дело CD Cartondruck/Съвет и Комисия (Т-320/00), както и до Решение на Първоинстанционния съд от 14 декември 2005 г. по дело Beamlow/Парламент и др. (Т-383/00, Recueil, стр. II-5459), и до постановяване на Решение по дело Fedon. Тези шест дела са съединени за целите на устната фаза на производството с Определение от 19 май 2004 г.
- 40 Съдебното заседание е проведено на 26 май 2004 г.

Обжалваните съдебни решения

- 41 С обжалваните съдебни решения Първоинстанционният съд отхвърля исквете на FIAMM и Fedon.
- 42 На първо място, в точки 84—150 от Решение по дело FIAMM и в точки 77—143 от Решение по дело Fedon Първоинстанционният съд отхвърля исквете за обезщетение на тези ищци, тъй като се основават на режима на извъндоговорна отговорност поради незаконосъобразното поведение на общностните институции.

43 Точка 100 от Решение по дело FIAMM има следния текст:

„Ищците отбелязват, че всички нарушени от ответниците принципи са от по-висок ранг и целят защита на частноправните субекти. Преди въвеждането на допълнителното американско мито режимът на СТО предоставял пряко на ищците правото на внос на техните стоки в Съединените щати, заплащайки първоначално вносно мито в намален размер от 3,5 %. Ако се предположи, че споразуменията за СТО не следва да се считат за пряко приложими, подобно непосредствено действие трябвало да се признае на Решението на ОУС [от 25 септември 1997 г.] за установяване отговорността на Общността, което отговаряло на всички условия, установени в това отношение от общностната съдебна практика.“

44 От своя страна точка 93 от Решение по дело Fedon има следния текст:

„Ищците отбелязват, че дори ако трябва да се приеме, че споразуменията за СТО нямат непосредствено действие, от друга страна подобно качество трябвало да се признае на Решението на ОУС [от 25 септември 1997 г.] за установяване отговорността на Общността. Съдът признал неговата компетентност във връзка с контрола на законосъобразността на действията на общностните институции, когато те възнамеряват да изпълнят конкретно задължение, поето в рамките на ГАТТ, какъвто бил настоящият случай.“

45 Произнасяйки се относно предварителния въпрос за възможността за позоваване на нормите на СТО, Първоинстанционният съд е приел следното, по-специално в точки 108—115 от Решение по дело FIAMM и точки 101—108 от Решение по дело Fedon:

„108 [101] Преди да се разгледа законосъобразността на поведението на общностните институции, следва да се отговори на въпроса дали споразуменията за СТО пораждат за правните субекти от Общността правото да се позоват на тях пред съдебните органи с цел да оспорят действителността на общностна правна уредба, когато както тази правна уредба, така и последващата приета от Общността уредба, по-специално с цел

съобразяване с въпросните норми на СТО, са обявени от ОУС за несъвместими с последните.

- 109 [102] В това отношение ищците посочват принципа *parata sunt servanda*, който действително е включен сред правните норми, чието спазване е задължително за общностните институции при упражняване на техните функции в качеството му на основен принцип за всеки правов ред, и по-конкретно на международния правов ред (Решение на Съда от 16 юни 1998 г. по дело *Racke*, C-162/96, *Recueil*, стр. I-3655, точка 49).
- 110 [103] В случая обаче принципът *parata sunt servanda* не може да бъде надлежно противопоставен на институциите ответници, тъй като според постоянната съдебна практика, предвид естеството и структурата им, споразуменията за СТО по принцип не се включват сред нормите, по отношение на които общностният съд осъществява контрол за законосъобразност на действията на общностните институции (Решение [на Съда от 23 ноември 1999 г.] по дело *Португалия/Съвет*, [C-149/96, *Recueil*, стр. I-8395,] точка 47, Определение на Съда от 2 май 2001 г. по дело *OGT Fruchthandelsgesellschaft*, C-307/99, *Recueil*, стр. I-3159, точка 24, Решение на Съда от 12 март 2002 г. по дело *Omega Air* и др., C-27/00 и C-122/00, *Recueil*, стр. I-2569, точка 93, Решение на Съда от 9 януари 2003 г. по дело *Petrotub* и *Republica*, C-76/00 P, *Recueil*, стр. I-79, точка 53 и Решение на Съда от 30 септември 2003 г. по дело *Biret International/Съвет*, C-93/02 P, *Recueil*, стр. I-10497, точка 52).
- 111 [104] Всъщност, от една страна, Споразумението за създаване на СТО се основава на реципрочност и взаимни ползи, което го отличава от споразуменията, установяващи определена асиметричност на задълженията, сключени от Общността с трети страни. Безспорно е обаче, че някои от най-важните търговски партньори на Общността не приемат споразуменията за СТО за норми от такъв ранг, че по отношение на тях съдебните им органи да осъществяват контрол за законосъобразност на нормите на вътрешното право. Следователно има опасност осъществяването на контрол за законосъобразност на действията на общностните институции с оглед на тези норми да доведе до нарушение на равновесието при прилагането на нормите на СТО, като лиши законодателните или изпълнителните органи на Общността от свободата на действие, с която разполагат подобни органи на търговските партньори на Общността (Решение по дело *Португалия/Съвет*, [посочено по-горе,] точки 42—46).

- 112 [105] От една страна, да се наложи на съдебните органи задължението да не прилагат несъвместимите със споразуменията за СТО норми на вътрешното право би лишило законодателните или изпълнителни органи на договарящите страни от предоставената от член 22 от ДППУС възможност да намерят, дори временно, договорени решения с цел достигането на взаимно приемлива компенсация (Решение по дело Португалия/Съвет, [посочено по-горе,] точки 39 и 40).
- 113 [106] От това следва, че евентуалното нарушение на нормите на СТО от страна на институциите ответници по принцип не може да ангажира извъндоговорната отговорност на Общността (Решение на Първоинстанционния съд от 20 март 2001 г. по дело Cordis/Комисия, T-18/99, Recueil, стр. II-913, точка 51; Решение на Първоинстанционния съд по дело Vocchi Food Trade International/Комисия, [T-30/99, Recueil, стр. II-943,] точка 56, и Решение на Първоинстанционния съд по дело T. Port/Комисия, T-52/99, Recueil, стр. II-981, точка 51).
- 114 [107] Единствено когато Общността е възнамерявала да изпълни определено задължение, поето в рамките на СТО, или когато общностен акт се отнася изрично до конкретни разпоредби от Споразуменията за СТО, Първоинстанционният съд трябва да контролира законосъобразността на поведението на институциите ответници по отношение на нормите на СТО (вж. по отношение на ГАТТ от 1947 г. Решение на Съда от 22 юни 1989 г. по дело Fediol/Комисия, 70/87, Recueil, стр. 1781, точки 19—22, и Решение на Съда [от 7 май 1991 г.] по дело Nakajima/Съвет, [C-69/89, Recueil, стр. I-2069,] точка 31, както и, по отношение на споразуменията за СТО, Решение по дело Португалия/Съвет, [посочено по-горе,] точка 49, и Решение по дело Biret International/Съвет, [посочено по-горе,] точка 53).
- 115 [108] Дори при наличие на решение на ОУС, с което се установява несъвместимостта на приети от страна—членка мерки с нормите на СТО, в случая не е приложимо нито едно от двете изключения.“

⁴⁶ По-нататък Първоинстанционният съд посочва съображенията, поради които счита, че нито едно от двете изключения не може да се приложи.

Що се отнася до изключението, свързано с намерението да се изпълни определено задължение, поето в рамките на СТО, в точки 116, 121, 122, 125—137 от Решение по дело FIAMM и 109, 114, 115, 118—130 от Решение по дело Fedon Първоинстанционният съд приема следното:

„116 [109] Поемайки задължението след приемането на Решението на ОУС от 25 септември 1997 г. да се съобрази с нормите на СТО, Общността не е възнамерявала да поеме конкретно задължение в рамките на СТО, което може да обоснове изключение от невъзможността за позоваване на нормите на СТО пред общностния съд и да позволи упражняването от страна на последния на контрол за законосъобразност на поведението на общностните институции с оглед на тези норми.

[...]

121 [114] ДППУС предоставя [...] на засегнатата страна — членка на СТО, много различни инструменти за привеждане в действие на препоръка или решение на ОУС, които установяват несъвместимостта на дадена мярка с нормите на СТО.

122 [115] Когато незабавното оттегляне на несъвместимата мярка е невъзможно, в член 3, параграф 7 от ДППУС е предвидена възможността на засегнатата страна—членка да се предостави компенсация или да ѝ се разреши да спре временно действието на отстъпки или изпълнението на други задължения до оттеглянето на несъвместимата мярка (вж. Решение по дело Португалия/Съвет, [посочено по-горе,] точка 37).

[...]

- 125 [118] Дори при изтичане на предвидения срок за съобразяване на мярката, обявена за несъвместима с нормите на СТО, и след разрешаването и приемането на мерки за компенсация или за преустановяване на отстъпките по силата на член 22, параграф 6 от ДППУС, при всички положения се запазва голямото значение на възможността за преговори между страните по спора.
- 126 [119] Така член 22, параграф 8 от ДППУС подчертава временния характер на спирането на отстъпки или други задължения и ограничава продължителността му, „докато мярката, която е посочено, че е в противоречие със споразумение, влизащо в обхвата на настоящата договореност, не бъде премахната или докато страната членка, която трябва да изпълнява препоръките или решенията, не представи свое решение относно обезсилването или накърняването на ползите, или докато не бъде постигнато взаимно удовлетворяващо решение“.
- 127 [120] Същата разпоредба предвижда и, че в съответствие с член 21, параграф 6 ОУС продължава да упражнява надзор върху изпълнението на приетите препоръки или решения.
- 128 [121] Когато е налице несъгласие относно съответствието на приетите мерки за съобразяване с препоръките и решенията на ОУС, член 21, параграф 5 от ДППУС предвижда спорът да се реши „чрез използване на тези процедури за уреждане на спорове“.
- 129 [122] Нито изтичането на предвидения от ОУС срок за това Общността да съобрази режима си на внос на банани с Решението на ОУС от 25 септември 1997 г., нито Решението от 9 април 1999 г., с което арбитражите на ОУС изрично са установили несъвместимостта на новите разпоредби относно вноса на банани, въведени с Регламент № 1637/98 и Регламент № 2362/98, не са довели до изчерпване на способите за уреждане спорове, предоставени от ДППУС.

- 130 [123] В този смисъл осъществяването на контрол от страна на общностния съд за законосъобразност на поведението на институциите ответници по отношение на нормите на СТО би могло да доведе до отслабване на позицията на преговарящите от Общността при търсенето на взаимно приемливо решение на спора, което е в съответствие с нормите на СТО.
- 131 [124] При тези условия задължаването на съдебните органи да не прилагат нормите на вътрешното право, които са несъвместими със споразуменията за СТО, би довело до лишаване на законодателните или изпълнителни органи на договарящите страни от предоставената по-специално в член 22 от ДППУС възможност да достигнат, макар и временно, до договорено решение (Решение по дело Португалия/Съвет, [посочено по-горе,] точка 40).
- 132 [125] Следователно ищците правят неправилен извод, че от членове 21 и 22 от ДППУС следва задължение за страна — членка на СТО, да се съобрази в определен срок с препоръките и решенията на органите на СТО, и неправилно поддържат, че решенията на ОУС подлежат на изпълнение, освен ако договарящите страни не се противопоставят на това единодушно.
- 133 [126] Впрочем, изменяйки отново режима на внос на банани чрез приетия от него Регламент № 216/2001, Съветът е искал да съгласува различните противоречиви цели. Така в съображение 1 от преамбюла на Регламент № 216/2001 е посочено, че са установени многобройни близки контакти, по-специално с цел „да се вземат предвид заключенията на специалната група“ [другаде в текста: „групата на съдебните заседатели“], а в съображение 2 от него, че предвиденият нов режим на внос дава най-добри гаранции, както че „ще се осъществят целите на общата организация на пазара [на банани], що се отнася до продукцията на Общността и търсенето от страна на потребителите“, така и че „ще се спазят правилата на международната търговия“.
- 134 [127] В края на краищата, в замяна на поетото задължение от страна на Общността да установи само тарифен режим за вноса на банани преди 1 януари 2006 г., Съединените американски щати в съответствие

с постигнатата на 11 април 2001 г. договореност са приели да спрат временно налагането на допълнително мито от тяхна страна.

- 135 [128] Подобен резултат обаче би могъл да бъде компрометиран от намеренията на общностния съд за целите на обезщетението на претърпяната от ищците вреда, състояща се в контрол относно законосъобразността по отношение на нормите на СТО на възприетото в случая поведение от страна на институциите ответници.
- 136 [129] В това отношение следва да се изтъкне, както изрично подчертават Съединените американски щати, че договореността от 11 април 2001 г. сама по себе си не съставлява взаимно договорено решение по смисъла на член 3, параграф 6 от ДППУС, и че въпросът за изпълнението от страна на Общността на препоръките и решенията на ОУС продължава да присъства на 12 юли 2001 г., т.е. след подаването на настоящия иск, в дневния ред на заседанието на ОУС.
- 137 [130] От това следва, че изменяйки спорния общностен режим за внос на банани, институциите ответници не са възнамерявали да изпълнят конкретните задължения, произтичащи от нормите на СТО, по отношение на които ОУС е установил несъвместимостта на посочения режим.“

48 Първоинстанционният съд е отхвърлил всякаква възможност за приложение на изключението, изведено от изрично препращане към посочените разпоредби на споразуменията за СТО, след като по-специално в точка 142 от Решението по дело FIAMM и в точка 135 от Решение по дело Fedone е установил по-специално, че „от преамбюлите на различните регламенти за изменение на режима на внос на банани не следва, че общностният законодател се е позовал на специфични разпоредби на споразуменията за СТО, когато е възнамерявал да съобрази посочения режим с тези споразумения“.

49 Тогава в точки 144 и 145 от Решението по дело FIAMM, както и в точки 137 и 138 от Решението по дело Fedon, Първоинстанционният съд е направил извод,

че „въпреки наличието на констатация от страна на ОУС за несъответствие в случая нормите на СТО не съставляват такива норми, по отношение на които законосъобразността на поведението на институциите може да се прецени нито поради конкретни задължения, които Общността е възнамерявала да изпълни, нито поради изрично препращане към конкретни разпоредби“, и че „не може да се приеме твърдението на ищците за целите на получаването на обезщетение, че поведението, в което са упрекнати Съветът и Комисията, противоречи на нормите на СТО“.

50 Изтъквайки в точка 146 от Решението по дело FIAMM и в точка 139 от Решението по дело Fedon, че „всички [п]осочени от ищците оплаквания, изведени от нарушението на принципите на защита на оправданите правни очаквания и на правната сигурност, на правото на собственост и на стопанска инициатива, и на последно място — от неспазването на принципа на добра администрация, се основават от своя страна на предпоставката за противоречие с нормите на СТО на поведението, в което се упрекват институциите ответници“, в точки 147 и 140 от посочените решения Първоинстанционният съд е направил извод, че „[т]ъй като тези норми не присъстват сред тези, по отношение на които общностният съд осъществява контрол за законосъобразност на поведението на общностните институции, следователно тези оплаквания също трябва да бъдат отхвърлени“.

51 Предвид предходното в точка 149 от Решението по дело FIAMM и в точка 142 от Решението по дело Fedon Първоинстанционният съд е приел, че „[т]ъй като незаконосъобразността на поведението, в което са упрекнати институциите ответници, не може да се установи, едно от трите кумулативни условия за ангажиране на извъндоговорната отговорност на Общността за неправомерно поведение на нейните органи не е изпълнено“. Поради това той отхвърля това първо искане на ищците.

52 По отношение на искането, което се основава на режима на извъндоговорна отговорност на Общността, дори при липса на неправомерно поведение на институциите, на първо място в точки 157—160 от Решението по дело FIAMM и в точки 150—153 от Решение по дело Fedon Първоинстанционният съд е потвърдил съществуването на такъв режим. В това отношение той се е изразил по следния начин:

- „157 [150] Тъй като, както е в настоящия случай, твърдяната незаконосъобразност на поведението на общностните институции не е установена, от това не следва, че предприятията, в качеството им на икономически оператори, които трябва да понесат несъразмерна част от финансовата тежест в резултат от ограничаване на достъпа до пазарите за износ, в никакъв случай не могат да получат компенсация, ангажирайки извъндоговорната отговорност на Общността (вж. в този смисъл Решение на Съда от 29 септември 1987 г. по дело De Boer Buizen/Съвет и Комисия, 81/86, Recueil, стр. 3677, точка 17).
- 158 [151] Всъщност член 288, втора алинея ЕО основава задължението на Общността да поправи вредите, причинени от нейни институции, върху „основните принципи на правото, които са общи за държавите-членки“, без следователно да ограничава обхвата на тези принципи само до режима на извъндоговорната отговорност на Общността за незаконосъобразно поведение на посочените институции.
- 159 [152] Националните правни уредби относно извъндоговорната отговорност обаче позволяват на частноправните субекти, макар и в различна степен, в специфични области и при различни условия, да получат по съдебен ред обезщетение на определени вреди, дори при липса на противоправно действие на причинителя на вредата.
- 160 [153] В случай на вреда, причинена от поведение на общностните институции, чийто незаконосъобразен характер не е доказан, извъндоговорната отговорност на Общността може да бъде ангажирана когато са изпълнени кумулативно условията, свързани с наличието на вреда, с причинно-следствената връзка между вредата и поведението на общностните институции, както и с необичайния и специален характер на въпросната вреда (Решение от 15 юни 2000 г. по дело Dorsch Consult/Съвет и Комисия, [C-237/98 P, Recueil, стр. I-4549,] точка 19).“

53 По-нататък Първоинстанционният съд прави извод за наличието на такава действителна и определена вреда, претърпяна от ищците.

54 Освен това той приема, че е била налице пряка причинно-следствена връзка между възприетото от институциите ответници поведение в сферата на вноса на банани в Общността от една страна, и от друга страна — така претърпяната от ищците вреда.

55 На последно място, Първоинстанционният съд е приел, че причинената на FIAMM и Fedon вреда няма необичаен характер, поради което той отхвърля исканията им като основаващи се на режима за отговорността на Общността при липса на неправомерно поведение на нейните органи.

56 За да достигне до този извод, в точки 205 и 207 от Решението по дело FIAMM, както и в точки 194 и 196 от Решение по дело Fedon Първоинстанционният съд по-специално е приел, че:

„205 [194] Следва да се [...] приеме за установено, че вероятността за спиране на тарифните отстъпки, която представлява предвидена от споразуменията за СТО мярка в случая, който е налице по настоящото дело, е една от превратностите, присъщи на настоящата система на международната търговия. Поради това тази превратност задължително се понася от всеки оператор, който реши да предлага продукцията си на пазара на страна — членка на СТО.

[...]

207 [196] Освен това от член 22, параграф 3, букви б) и в) от ДППУС, която е международен инструмент, предмет на съответни изисквания за оповестяване с цел запознаване на общностните оператори, следва, че подалата жалба пред СТО страна—членка може да поиска спирането на отстъпки или други задължения в сектори, различни от този, в който групата на съдебните заседатели или Апелативният орган са установили нарушение от посочената страна—членка на основание същото споразумение или друго споразумение СТО.“

Исканията на страните и протичането на производството пред Съда

57 FIAMM по дело С-120/06 Р и Fedon по дело С-121/06 Р искат съответно отмяна на Решението по дело FIAMM и отмяна на Решението по дело Fedon. Двете посочват две правни основания в подкрепа на жалбите си.

58 С първото правно основание те поддържат, че обжалваните решения не са мотивирани и обосновани, що се отнася до един от основните доводи, на които се основават съответните им искове за отговорност поради неправомерно поведение на Общността, който довод е изведен от непосредственото действие на решенията на ОУС.

59 С второто правно основание FIAMM и Fedon поддържат, че правейки извод за липсата на необичаен характер на претърпяната от тях вреда и отхвърляйки по тази причина искането им за обезщетение, основано на режима на отговорност, приложим при липса на неправомерно поведение на органите на Общността, Първоинстанционния съд възприел недостатъчно мотивирани и нелогични съображения, които са в противоречие с постоянната съдебна практика в областта.

60 Освен това двете искат от Съда:

— да се произнесе по същество, като им признае правото на поправка на вредите вследствие от отговорността, понесена от ответниците поради неправомерно или правомерно действие,

— във всички случаи да осъди ответниците да заплатят както съдебните разноски, направени в производството по обжалване, така и тези в първоинстанционното производство.

61 При условията на евентуалност FIAMM и Fedon искат от Съда да им присъди справедливо обезщетение предвид неразумната продължителност на производството пред Първоинстанционния съд и да приеме други мерки и разпоредения, които намира за необходими с оглед на справедливостта.

62 Съветът иска от Съда:

— да промени някои от мотивите на Първоинстанционния съд или да отмени частично обжалваните решения, като обяви за неприложима извъндоговорната отговорност на Общността, тъй като не е налице неправомерно деяние във връзка с липсата на нормотворческа дейност или при условията на евентуалност, като обяви, че съставните елементи на тази отговорност не са налице,

— да отхвърли жалбите като неоснователни,

— да осъди жалбоподателите да заплатят съдебните разноски.

63 Комисията иска от Съда:

— да отхвърли жалбите, като измени, доколкото е необходимо, мотивите на обжалваните решения,

— при условията на евентуалност да отхвърли направените в първоинстанционното производство искания за осъждане на поправяне на вредите,

— ако не бъдат уважени горните искания, при условията на евентуалност да препрати делата на Първоинстанционния съд с цел възобновяване на производството и подлежащата на поправка вреда да бъде остойностена в съответствие с член 61 от Статута на Съда,

— да осъди жалбоподателите да заплатят съдебните разноски.

⁶⁴ Както по дело C-120/06 P, по което подава писмен отговор в качеството си на страна в производството пред Първоинстанционния съд, така и по дело C-121/06 P, в което има качеството на стъпила страна в производството пред Съда, Кралство Испания иска от Съда:

— да отхвърли жалбата, доколкото се отнася до отговорност поради незаконосъобразно действие на институциите ответници,

— да отмени частично обжалваното решение и да приеме за установена липсата на отговорност поради правомерно действие в общностния правен ред или при условията на евентуалност да отхвърли жалбата, доколкото се отнася до отговорността на институциите ответници поради правомерно действие, или също при условията на евентуалност да отхвърли направеното от жалбоподателите искане за обезщетение за правомерно действие,

— да обяви за недопустимо искането за обезщетение, основано на неразумната продължителност на производството пред Първоинстанционния съд,

— да осъди жалбоподателите да заплатят съдебните разноски.

- 65 В следствие от подаването на писмените отговори на Съвета и Комисията по дела С-120/06 Р и С-121/06 Р и на писмения отговор на Кралство Испания по дело С-120/06 Р по искане на FIAMM и Fedon им се предоставя право на реплика по силата на член 117, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда.
- 66 По дело С-120/06 Р FIAMM изпраща по факс в секретариата на Съда писмената реплика и писменият си отговор на насрещната жалба, подадена от Съвета в сроковете, предвидени съответно в параграфи 1 и 2 на член 117 от посочения процедурен правилник. Оригиналният текст на тези становища обаче не е подаден в секретариата на Съда в посочения в член 37, параграф 6 от същия правилник десетдневен срок. Поради това тези становища, както и техните оригинали, получени несвоевременно в секретариата, не се включват в производството и са върнати на FIAMM.
- 67 По дело С-121/06 Р Fedon не подава писмена реплика, нито писмен отговор на насрещната жалба на Съвета. Освен това Fedon и Комисията подават становища по писменото становище при встъпване на Кралство Испания.

По първото правно основание на основните жалби

Доводи на страните

- 68 С първото си правно основание FIAMM и Fedon поддържат, че обжалваните решения не са мотивирани и обосновани, що се отнася до един от основните

доводи, изтъкнат в подкрепа на съответните им искове за отговорност поради неправомерно поведение на Общността.

- 69 Както впрочем Първоинстанционният съд посочил в точка 100 от Решението по дело FIAMM и в точка 93 от Решението по дело Fedon, всъщност както по време на писмената фаза на производството, така и на съдебното заседание те се основавали на специфичните правни последици от Решението на ОУС от 25 септември 1997 г., с което се установява отговорността на Общността. Така те посочват, че наличието на такова решение, наред с двата вида изключения, утвърдени в посочените по-горе Решение по дело Fediol/Комисия, и Решение по дело Nakajima/Съвет, съставляват трети случай, в който може да се допусне позоваване пред общностния съд на нарушение на споразуменията за СТО от страна на общностните органи, по-конкретно когато изключително обезщетяване.
- 70 Преценката на Първоинстанционния съд обаче и простото позоваване на предходната съдебна практика в точки 110—112 от Решението по дело FIAMM и в точки 103—105 от Решение по дело Fedon били ирелевантни в това отношение, тъй като посочената съдебна практика се отнасяла до различен въпрос, а именно дали може да бъде направено позоваване на материалноправна норма, съдържаща се в споразуменията за СТО, за целите на осъществяване на контрол за законосъобразност на общностни разпоредби, и евентуално тези разпоредби да се обявят за неприложими.
- 71 Както следвало по-специално от точки 114 и 115 от Решението по дело FIAMM, както и от точки 107 и 108 от Решението по дело Fedon Първоинстанционният съд взел предвид Решението на ОУС от 25 септември 1997 г. само с цел да определи дали с оглед на неговото съществуване в случая може да се приложи едно от двете установени в съдебната практика изключения от липсата на непосредствено действие на споразуменията за СТО.
- 72 По този начин Първоинстанционният съд не взел предвид по адекватен начин доводите на FIAMM и Fedony, изведени от това, че след изтичане на установения разумен срок за изпълнение на Решението на ОУС от 25 септември 1997 г. Общността имала само две възможности, а именно да се съобрази или не с посоченото решение. Следователно в този случай не била налице гъвкавост на системата за уреждане на спорове на СТО, която по-специално позволява на страните да достигнат до договорени решения и на която се основава

припомнената в точка 112 от Решението по дело FIAMM и в точка 105 от Решение по дело Fedon съдебна практика, установяваща невъзможността за осъществяване на контрол за законосъобразност на общностна правна уредба по отношение на споразуменията за СТО. При тези условия нямало пречки да бъде признато непосредствено действие на решение на ОУС.

- 73 Освен това установяването на незаконосъобразността, което се ограничава до установяване на неспазване на Решението на ОУС от 25 септември 1997 г. в установения срок, не изисквало проверка по същество на въпросната общностна мярка и поради това не оказвало влияние върху начина, по който Общността решава да преустанови тази незаконосъобразност, като е възможно всяко решение, стига да е в съответствие със споразуменията за СТО и да е прието от противната страна.
- 74 Първоинстанционният съд не взел предвид по адекватен начин и довода на FIAMM и на Fedon, според който за разлика от искането за отмяна или преюдициалното запитване за преценка на действителността искът за поправка на вредите не може да елиминира или да направи неприложим разглеждания общностен акт, нито следователно да лиши органите на страните по споразуменията за СТО от възможност да достигнат до договорени решения. Тези доводи били още по-релевантни предвид това, че в случая искането за обезщетение се разглеждало след приключване на спора.
- 75 Тези съображения обосновавали отхвърлянето на довода, посочен в точка 111 от Решението по дело FIAMM и в точка 104 от Решението по дело Fedon, изведен от това, че споразуменията за СТО се основават на реципрочност и взаимни изгоди.
- 76 От своя страна Съветът счита, че Първоинстанционният съд правилно е разгледал успоредно възможността за позоваване на нормите на СТО и на Решението на ОУС от 25 септември 1997 г., както следвало по-специално от точка 129 от Решението по дело FIAMM и от точка 122 от Решението по дело Fedon.

- 77 Освен това обжалваните решения били съобразени със съдебната практика, според която по принцип споразуменията за СТО не са сред нормите, по отношение на които Съдът осъществява контрол за законосъобразност на актовете на общностните институции и Първоинстанционният съд приел правилно, че нито едно от двете установени изключения от този принцип не може да се приложи в случая.
- 78 Тъй като споразуменията за СТО нямали за предмет да предоставят права на частноправните субекти, евентуалното им нарушаване не можело да ангажира отговорността на Общността, като в противен случай била налице опасност да се засегне свободата на действие, с която разполагат страните членки на СТО да се съобразят или не с решение на ОУС.
- 79 Освен това Съветът счита, че осъщественото от жалбоподателите разграничение между правното действие на решение на ОУС и това на материално-правните норми, чието нарушение се установява в решението, е изкуствено. Подобно решение всъщност можело да се вземе предвид в рамките на иск за обезщетение само ако непосредственото действие на посочените материални норми е установено предварително.
- 80 Според Комисията в първоинстанционното производство FIAMM и Fedon по никакъв начин не са привели като доказателство възможността за пряко позоваване на решение на ОУС като специфична и самостоятелна теория, която да позволи установяване на незаконосъобразността на поведението на Общността, нито са насочили доводите си по тази точка. По същество тези страни развили класическите доводи за целите на установяването на това, че липсата на адаптиране на общностната правна уредба за съобразяване със споразуменията за СТО след постановяване на Решението на ОУС от 25 септември 1997 г. водело до нарушение на правни норми от по-висок ранг.
- 81 Само при условията на евентуалност FIAMM и Fedon са се ограничили до това да поддържат, че ако се предположи, че споразуменията за СТО не са пряко приложими, тогава Решението на ОУС от 25 септември 1997 г. трябвало да се ползва с непосредствено действие, но не са развили и подкрепили по друг начин това твърдение.

- 82 Впрочем Първоинстанционният съд, който не бил длъжен да се произнася по всеки от доводите на жалбоподателите, взел предвид по адекватен начин доводите на FIAMM и Fedon, концентрирайки се основно в точки 108—150 от Решението по дело FIAMM и в точки 101—143 от Решение по дело Fedon върху проверка на поведението на общностните институции, не без да се позове обаче на действието на Решението на ОУС от 25 септември 1997 г. в точки 108 и 144 от Решението по дело FIAMM, както и в точки 101 и 137 от Решението по дело Fedon. Освен това предвид мотивацията на обжалваните решения, макар и имплицитна, FIAMM и Fedon са могли да разберат причините, поради които Първоинстанционният съд е приел, че незаконосъобразността на поведението на институциите не е била установена, дори вследствие от решение на ОУС.
- 83 Ако обаче Съдът приемел за недостатъчна мотивацията на обжалваните решения, той можел да потвърди диспозитивите им, допълвайки тази мотивация.
- 84 Всъщност въпросът дали претърпелите вреда правни субекти могат да се позовават на споразуменията за СТО, за да поставят под въпрос действителността на общностна правна уредба в случай, че с решение на ОУС е установена несъвместимостта на тази уредба с посочените споразумения и предоставеният разумен срок за съобразяване с това решение е изтекъл, бил решен отрицателно от Съда в неговото Решение от 1 март 2005 г. по дело Van Parys (C-377/02, Recueil, стр. I-1465).
- 85 В това отношение било ирелевантно всяко разграничение между контрола за законосъобразност на общностно действие за целите на обявяването на неговата недействителност или за целите на поправянето на вреди. Освен това обезщетяването на промишлеността, засегната от мерките за преустановяване в съответствие със споразуменията за СТО, пречело на възстановяването на равновесието на отстъпките, за което допринасят тези мерки, и следователно на реципрочността.
- 86 Кралство Испания също е на мнение, че обжалваните решения отговарят на задължението за мотивиране. Всъщност в точка 100 от Решението по дело FIAMM и в точка 93 от Решение по дело Fedon Първоинстанционният съд отбелязал тезата на FIAMM и на Fedon относно непосредственото действие на решенията на ОУС и в точки 116—150 от Решението по дело FIAMM, както и

в точки 109—143 от Решение по дело Fedon отхвърлил тази теза, разглеждайки въпроса дали наличието на подобно решение оправомощава общността да контролира законосъобразността на поведението на общностните институции по отношение на нормите на СТО.

- 87 Освен това Първоинстанционният съд не допуснал никаква грешка при прилагане на правото, правейки извод за невъзможност в случая да се осъществи подобен контрол. По-конкретно опасността за Общността да бъде обект на искове за отговорност можела да отслаби нейната позиция и да я принуди да не взема предвид възможността за използване на всички способности на процеса за уреждане на спорове, който по-специално включва евентуалното приемане на принудителни мерки от насрещната страна и по-нататъшното търсене на решение.
- 88 Освен това от правна гледна точка нищо не позволявало да се направи разграничение в зависимост от това дали контролът за законосъобразност на общностно действие се осъществява за целите на отмяна или на получаване на обезщетение, тъй като критериите за такъв контрол били неизменни, и по-специално не можели да зависят от наличието или липсата на вреда, или от момента, в който посочената вреда бъде изтъкната.

Съображения на Съда

- 89 В самото начало следва да се посочи, както е направил генералният адвокат в точка 20 от заключението си, че макар според наименованието на първото правно основание от жалбата то да се отнася до липсата на мотивация на обжалваните решения, разглеждането на съдържанието на исковите молби разкрива, че те съдържат и твърдения за нарушения по същество срещу възприетото от посочените решения разрешение, твърдения върху които освен това се фокусира основната част от спора между страните, както по време на писмената фаза от производството, така и на съдебното заседание. Освен това, за целите на произнасянето по първото правно основание, следва да се разграничат двете части, които то съдържа, като първата е изведена от липсата на мотивиране на обжалваните решения, а втората — от грешка при прилагане на правото, която Първоинстанционният съд допуснал по отношение на условията, при които

отговорността на Общността може да се ангажира за неправомерно поведение на нейните органи.

По първата част на правното основание

- 90 Въпросът дали мотивите на решение на Първоинстанционния съд са противоречиви или недостатъчни е правен и като такъв той може да бъде повдиган в производство по обжалване. (вж. по-специално Решение от 11 януари 2007 г. по дело Technische Glaswerke Ilmenau/Комисия, С-404/04 Р, точка 90).
- 91 В това отношение обаче следва да се припомни на първо място, както Съдът многократно е постановявал, че задължението на Първоинстанционният съд да мотивира своите решения не би могло да се тълкува като включващо задължението той да отговаря в подробности на всеки изложен от ищеца довод, особено ако той не е достатъчно ясен и точен (вж. по-специално Решение от 6 март 2001 г. по дело Connolly/Комисия, С-274/99 Р, Recueil, стр. I-1611, точка 121; Решение от 11 септември 2003 г. по дело Белгия/Комисия, С-197/99 Р, Recueil, стр. I-8461, точка 81 и Решение по дело Technische Glaswerke Ilmenau/Комисия, посочено по-горе, точка 90).
- 92 На първо място, разглеждането на подадените от FIAMM и Fedon пред Първоинстанционния съд искиви молби обаче разкрива, че твърдението относно евентуалното непосредствено действие на Решението на ОУС от 25 септември 1997 г. не се включва по никакъв начин в частта на исковите молби, с която се цели установяване на съществуването или на възможността за позоваване на нарушение на споразуменията за СТО, извършено от Общността. Всъщност това твърдение се намира в частта на исковите молби, целяща да докаже, че правните норми от по-висок ранг, чието нарушение се твърди, сред които по-специално се причисляват принципът *acta sunt servanda* и споразуменията за СТО, са „предназначени за защита на частноправните субекти“, така че в това отношение било изпълнено едно от условията, на които съдебната практика подчинява възможността за ангажиране на отговорността на Общността за неправомерно поведение на нейните органи.

- 93 По-нататък, в светлината на гореизложеното това твърдение е формулирано изцяло при условията на евентуалност, като FIAMM и Fedon са посочили само, че ако на споразуменията за СТО не бъде признато непосредствено действие и характерът на норма, защитаваща частноправните субекти, тези качества трябвало да се признаят на решенията на ОУС.
- 94 На последно място, посоченото твърдение, което в случая на FIAMM се съдържа в две точки от искова молба, състояща се от 177 точки, а по отношение на Fedon — в бележка под линия, не е било особено развито в посочените искови молби, нито впоследствие в подадените от FIAMM и Fedon писмени реплики, нито е придружено със специфични доводи в негова подкрепа.
- 95 От предходното следва — обратно на твърденията на FIAMM и Fedon в твърде специфични доводи, които посещават на този въпрос в рамките на жалбите си под претекст, че искат осъществяване на контрол относно мотивирането на обжалваните съдебни решения — че в исковите им молби пред Първоинстанционния съд те по никакъв начин не са изложили с изискуемата яснота и точност, че евентуалното непосредствено действие, свързано с решенията на ОУС, би обосновало неспазването им да се утвърди като ново, трето и четвърто изключение от принципа за невъзможността за позоваване на споразуменията за СТО за целите на контрола за законосъобразност на вторичните общностни актове. Обратно на това, както следва от исквата молба на Fedon и от писмената реплика на FIAMM, тези жалбоподатели са се позовали изрично на едно от двете традиционно допустими изключения от тази невъзможност за позоваване, изтъквайки, че в случая Общността посочила, че възнамерява да изпълни конкретно задължение, поето в рамките на ГАТТ.
- 96 На второ място, следва да се припомни също, че задължението за мотивиране не задължава Първоинстанционния съд да направи изложение, което да следва изчерпателно и едно по едно всички логически разсъждения, направени от страните по спора, и че мотивирането следователно може да бъде имплицитно, при условие че позволява на заинтересуваните лица да научат причините, поради които Първоинстанционният съд не е уважил доводите им, а на Съда — да разполага с достатъчно елементи, за да упражни своя контрол (вж. по-специално Решение от 7 януари 2004 г. по дело Aalborg Portland и др./Комисия, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P и C-219/00 P, Recueil, стр. I-123, точка 372 и Решение от 25 октомври 2007 г. по дело Komninou и др./Комисия, C-167/06 P, точка 22).

- 97 От точка 108 от Решението по дело FIAMM и от точка 101 от Решение по дело Fedon обаче следва, че в случая Първоинстанционният съд е възнамерявал да се произнесе по въпроса дали споразуменията за СТО, включително ДППУС и нейните норми относно изпълнението на решенията на ОУС, пораждат право за правните субекти да се позовават на тях пред съдилищата с цел оспорване на действителността на общностна правна уредба, „когато ОУС е обявил, че подобна правна уредба, както и впоследствие приетата от Общността, по-специално с цел да се съобрази с въпросните норми на СТО, били несъвместими с последните“.
- 98 По-нататък, позовавайки се също на така определените. „споразумения за СТО“, Първоинстанционният съд уточнява в точки 110—112 от Решението по дело FIAMM и в точки 103—105 от Решение по дело Fedon, че според постоянната съдебна практика и по посочените от него съображения тези споразумения по принцип не се включват сред нормите, по отношение на които общностният съд осъществява контрол за законосъобразност на действието на общностните институции.
- 99 На последно място, следва да се посочи, че обжалваните съдебни решения действително посвещават обстойни съображения на правния обхват, който може да се припише на решение на ОУС, по-конкретно когато е изтекъл предвиденият срок за изпълнението на това решение.
- 100 Макар че несъмнено посочените съображения се съдържат в пасажите на обжалваните решения, в които Първоинстанционният съд разглежда дали някое от двете традиционно приети от съдебната практика изключения от принципа за невъзможност за позоваване на споразуменията за СТО от страна на частноправните субекти е приложимо в дадения случай, това не променя факта, че съображенията на Първоинстанционния съд в този случай отговарят имплицитно, но категорично на конкретните доводи, които в жалбите се твърди, че не е разгледал.
- 101 Така от точки 129—131 от Решението по дело FIAMM и от точки 122—124 от Решение по дело Fedon следва по-конкретно, че Първоинстанционният съд е приел по-специално след разглеждане на релевантните разпоредби на ДППУС, че изтичането на предвидения за Общността срок за привеждане на нейния режим на внос на банани в съответствие с Решението на ОУС от 25 септември

1997 г. не води до изчерпване на откритите от ДППУС способности за уреждане на спорове. Освен това Първоинстанционният съд е посочил в това отношение, че контрол за законосъобразността на поведението на институциите ответници би могъл да доведе до отслабване на позицията на договарящите от Общността в търсенето на взаимно приемливо решение на спора, което да е в съответствие с нормите на СТО, и евентуално да лиши по този начин законодателните или изпълнителни органи на някоя от договарящите страни от предоставената им по-специално в член 22 от ДППУС възможност да достигнат, макар и временно, до договорено решение.

102 Освен това следва да се подчертае, че в точка 132 от Решението по дело FIAMM и в точка 125 от Решение по дело Fedon Първоинстанционният съд е приключил анализа си в това отношение, като приема, че жалбоподателите са направили погрешен извод от членове 21 и 22 от ДППУС за наличие на задължение на страна — членка на СТО, да се съобрази в определен срок с препоръките и решенията на органите на СТО, и като твърди, че решенията на ОУС подлежат на изпълнение, освен ако договарящите страни не се противопоставят еднородно на това.

103 Постановвявайки това обаче, Първоинстанционният съд се е произнесъл най-малкото по имплицитен начин относно твърдението на жалбоподателите, според което на тези препоръки или решения трябва да се признае непосредствено действие след изтичане на предвидения за изпълнението им срок.

104 От гореизложеното следва, че мотивирането на обжалваните решения отговаря в достатъчна степен на развитите от жалбоподателите доводи в първоинстанционното производство, и по-специално позволява на Съда да упражни правораздавателния си контрол, поради което правното основание трябва да се обяви за неоснователно в първата си част.

По втората част на правното основание

- 105 По отношение на втората част на първото правно основание, изведена от грешка в прилагане на правото относно условията, при които може да бъде ангажирана отговорността за неправомерно поведение на Общността, трябва да се уточни следното.
- 106 Според постоянната практика на Съда от член 288, втора алинея ЕО следва, че ангажирането на извъндоговорната отговорност на Общността и осъществяването на правото на поправка на претърпяна вреда зависят от наличието на група условия във връзка с незаконосъобразността на твърдяното поведение на институциите, настъпването на вреда и наличието на причинно-следствена връзка между това поведение и твърдяната вреда (вж. по-специално Решение от 29 септември 1982 г. по дело *Oleifici Mediterranei*/ЕИО, 26/81, *Recueil*, стр. 3057, точка 16 и Решение от 15 септември 1994 г. по дело *KYDEP*/Съвет и Комисия, C-146/91, *Recueil*, стр. I-4199, точка 19).
- 107 В дадения случай жалбоподателите твърдят по същество в подкрепа на искането си за поправка на вредите пред Първоинстанционния съд, че общностните институции са възприели неправомерно, и следователно виновно поведение, като не са съобразили общностното законодателство със споразуменията за СТО в определения на Общността разумен срок за тази цел, след като с решение на ОУС е установена несъвместимостта на това законодателство с посочените споразумения.
- 108 В това отношение следва да се напомни, че действието в Общността на нормите на споразумение, сключено от нея с трети държави, не може да се определи, като се пренебрегне международният произход на въпросните разпоредби. В съответствие с принципите на международното право общностните институции, които са компетентни да водят преговори и да сключват подобни споразумения, са свободни да се споразумеят със съответните трети държави за действието, което разпоредбите на това споразумение трябва да произведат във вътрешния правов ред на договарящите страни. Ако този въпрос не е изрично уреден в посоченото споразумение, той се решава от компетентните юрисдикции, и по-конкретно от Съда в рамките на компетентността му по силата на Договора за ЕО, както всеки друг въпрос относно тълкуване, свързан с приложението на въпросното споразумение в Общността (вж. по-специално

Решение от 26 октомври 1982 г. по дело Kupferberg, 104/81, Recueil, стр. 3641, точка 17 и Решение по дело Португалия/Съвет, посочено по-горе, точка 34), като по-специално се основава на духа, структурата или текста на това споразумение (вж. в този смисъл Решение от 5 октомври 1994 г. по дело Германия/Съвет, C-280/93, Recueil, стр. I-4973, точка 110).

- 109 Така по-конкретно Съдът следва да определи, основавайки се по-специално на посочените критерии, дали разпоредбите на международно споразумение пораждат за правните субекти на Общността правото да се позоват на тях пред съдилищата с цел оспорване на действителността на общностен акт (вж. относно ГАТТ от 1947 г. Решение от 12 декември 1972 г. по дело International Fruit Company и др., 21/72—24/72, Recueil, стр. 1219, точка 19).
- 110 В това отношение от съдебната практика на Съда следва по-специално, че той може да разгледа действителността на общностна уредба по отношение на международен договор единствено когато естеството и структурата му допускат подобно разглеждане и когато предвид съдържанието на неговите разпоредби те изглеждат безусловни и достатъчно точни (вж. по-специално Решение от 3 юни 2008 г. по дело Intertanko и др., C-308/06, Сборник, стр. I-4057 точка 45 и посочената съдебна практика).
- 111 По-конкретно относно споразуменията за СТО, според постоянната съдебна практика предвид характера и структурата им те по принцип не попадат сред нормите, по отношение на които Съдът трябва да контролира законосъобразността на актовете на общностните институции (вж. по-специално посочените по-горе Решение по дело Португалия/Съвет, точка 47, Решение по дело Biret International/Съвет, точка 52 и решение по дело Van Parys, точка 39).
- 112 Единствено когато Общността е възнамерявала да изпълни определено задължение, поето в рамките на СТО, или когато общностен акт се отнася изрично до конкретни разпоредби от Споразуменията за СТО, Съдът трябва да контролира законосъобразността на въпросния акт на Общността в съответствие с нормите на СТО (вж. посочените по-горе Решение по дело Biret International/Съвет, точка 53, както и Решение по дело Van Parys, точка 40, и посочената съдебна практика).

- 113 В това отношение следва да се напомни, че Съдът вече е приел, че общата организация на пазарите в сектора на бананите, която е установена с Регламент № 404/93, и впоследствие изменена, не цели да осигури изпълнението в правния ред на Общността на определено задължение, поето в рамките на ГАТТ, нито пък препраща изрично към конкретни разпоредби от него (Определение по дело OGT Fruchthandelsgesellschaft, посочено по-горе, точка 28).
- 114 Що се отнася по-конкретно до Регламент № 1637/98 и приетите за неговото изпълнение регламенти, в точка 52 от посоченото по-горе Решение по дело Van Parus Съдът отбелязва, че те не се отнасят изрично до конкретни разпоредби от споразуменията за СТО.
- 115 В същото решение Съдът е приел и че с поетото от Общността задължение след приемането на Решението на ОУС от 25 септември 1997 г. да се съобрази с нормите на СТО, и по-конкретно с член I, параграф 1 и с член XIII от ГАТТ от 1994 г., Общността не е възнамерявала да поеме определено задължение в рамките на СТО, което може да обоснове изключение от невъзможността за позоваване на нормите на СТО пред общностния съд и да позволи упражняването от последния на контрол за законосъобразност по отношение на тези норми на Регламент № 1637/98 и на приетите в негово приложение регламенти (вж. в този смисъл Решение по дело Van Parus, посочено по-горе, точки 41 и 52).
- 116 Следва да се припомни, че определящ елемент в това отношение е обстоятелството, че решаването на споровете относно правото на СТО се основава отчасти на преговори между договарящите страни. Оттегляне на незаконосъобразните мерки със сигурност съставлява решението, което се препоръчва от това право, но последното допуска също и изпълнение на други решения (Решение по дело Omega Air и др., посочено по-горе, точка 89).
- 117 В точка 51 от посоченото по-горе Решение по дело Van Parus Съдът е приел, че изтичането на предоставения от ОУС срок за осигуряване изпълнението на неговото Решение от 25 септември 1997 г. не предполага Общността да е изчерпала предвидените от ДППУС възможности за намиране на решение на спора между нея и другите страни. При тези условия задължаването на общностния съд да осъществи контрол на законосъобразността на засегнатите общностни

мерки по отношение на нормите на СТО единствено поради изтичане на този срок би могло да доведе до отслабване на позицията на Общността при търсенето на взаимно приемливо решение на спора, което е в съответствие с посочените норми.

- 118 Изтъквайки по-специално сключената със Съединените американски щати на 11 април 2001 г. договореност, Съдът подчертава по-конкретно, че подобен резултат, чрез който Общността е възнамерявала да съгласува задълженията си, произтичащи от споразуменията за СТО, със задълженията, поети по отношение на държавите от АКТ, както и с присъщите изисквания на изпълнението на общата селскостопанска политика, би могъл да бъде засегнат от признатата на общностния съд възможност да контролира законосъобразността на въпросните общностни мерки по отношение на нормите на СТО при изтичане на предоставения от ОУС разумен срок (вж. в този смисъл Решение по дело Van Parys, посочено по-горе, точки 49 и 50).
- 119 Освен това Съдът също е напомнил, че да се приеме, че задачата за осигуряване на съответствието на общностното право с нормите на СТО е пряко задължение на общностния съд, означава да се лишат законодателните или изпълнителни органи на Общността от свободата на действие, с която разполагат подобни органи на търговските партньори на Общността. Безспорно е, че определени договарящи страни, между които са най-важните партньори на Общността от търговска гледна точка, са достигнали именно до заключението в светлината на предмета и целта на споразуменията за СТО, че последните не са сред нормите, по отношение на които техните съдебни органи контролират законосъобразността на вътрешните им правни норми. Ако такава липса на реципрочност бъде приета, има опасност тя да доведе до нарушение на равновесието при прилагането на нормите на СТО (Решение по дело Van Parys, посочено по-горе, точка 53).
- 120 Освен това, както се вижда от практиката на Съда, не следва да се прави разграничение с оглед на тези различни аспекти според това дали контролът за законосъобразност на общностно действие трябва да се осъществи в рамките на спор за отмяна или за целите на разрешаване на спор за обезщетение (вж. в този смисъл по отношение на периода преди изтичането на предвидения разумен срок за изпълнение на решение на ОУС Решение по дело Biret International/ Съвет, посочено по-горе, точка 62).

- 121 Всъщност от една страна, както е подчертал Съдът, перспективата за търсене на обезщетение за вреди може да възпрепятства упражняването на законодателното правомощие всеки път, когато налага да се вземат мерки с нормативен характер, които могат да накърнят интересите на частноправни субекти (Решение от 25 май 1978 г. по дело Bayerische HNL Vermehrungsbetriebe и др./Съвет и Комисия, 83/76 и 94/76, 4/77, 15/77 и 40/77, Recueil, стр. 1209, точка 5 и Решение от 5 март 1996 г. по дело Brasserie du pêcheur и Factortame, C-46/93 и C-48/93, Recueil, стр. I-1029, точка 45).
- 122 От друга страна, всяка констатация на общностния съд за незаконосъобразност на общностен акт, дори когато не е осъществена по силата на компетентността за отмяна, предоставена на този съд въз основа на член 230 ЕО, поради естеството си може да има последици върху поведението, което трябва да възприеме издалата въпросния акт институция.
- 123 Така по-специално според постоянната съдебна практика, когато в рамките на производство, започнало на основание на член 234 ЕО, Съдът установи недействителност на приет от общностен орган акт, решението му има за правна последица да задължи компетентните институции на Общността да приемат необходимите мерки за поправяне на констатираната незаконосъобразност, като в подобен случай установеното в член 233 ЕО задължение при наличие на решение за отмяна се прилага по аналогия (вж. по-специално Определение от 8 ноември 2007 г. по дело Fratelli Martini и Cargill, C-421/06, точка 52, и посочената съдебна практика).
- 124 Нищо обаче не позволява a priori да се приеме, че следва да се постъпи по различен начин при наличие на постановено в рамките на спор за обезщетение решение, с което се установява незаконосъобразност на общностно действие или бездействие. Както посочва генералният адвокат в точка 49 от заключението си, всяко констатиране на незаконосъобразност от страна на общностния съд, дори когато е осъществено в рамките на спор за обезщетение, се ползва от силата на пресъдено нещо, и следователно задължава въпросната институция да приеме необходимите мерки, за да поправи установената незаконосъобразност.

- 125 По отношение на претендираното от жалбоподателите разграничение между „непосредственото действие“ на нормите на СТО, налагащи материалноправни задължения, и „непосредственото действие“ на решение на ОУС, като твърдят, че трябвало да се допусне правните субекти да могат да поискат от общностния съд да осъществи контрол за законосъобразността на поведението на общностните институции по отношение на самото решение на ОУС, когато подобен контрол не може да се осъществи по отношение на нормите на СТО, чието неспазване е установено в посоченото решение, следва да се уточни следното.
- 126 Дори ако Съдът все още не е имал възможност да се произнесе изрично по подобни разграничения, от посочената по-горе негова практика безспорно следва, че няма място за подобно разграничение.
- 127 Всъщност приемайки, че пред общностния съд не може да се направи позоваване на нормите на СТО, чието нарушение е установено с решение на ОУС, с цел осъществяване на контрол за законосъобразността на поведението на общностните институции по отношение на посочените норми въпреки изтичането на предвидения срок за изпълнение на това решение, Съдът задължително изключва възможността подобен контрол да може да бъде упражнен по отношение на самото решение на ОУС.
- 128 Решение на ОУС, чийто единствен предмет е произнасяне относно съответствието на поведението на страна — членка на СТО, със задълженията, договорени в тези рамки от въпросната страна членка, не може по принцип да се разграничи основно от материалноправните норми, които включват подобни задължения и по отношение на които се осъществява такъв контрол, най-малкото когато става дума за определяне дали пред общностния съд може да бъде направено позоваване на неспазването на посочените норми или на посоченото решение за целите на контрола за законосъобразност на поведението на общностните институции.
- 129 Подобно на материалноправните норми, които се съдържат в споразуменията за СТО, препоръките или решенията на ОУС, установяващи неспазването на посочените норми, независимо от това какъв точно правен обхват е придаден на тези препоръки и решения, също не могат да създадат право на частноправните субекти да се позоват на тях пред общностния съд с цел осъществяване на контрол за законосъобразност на поведението на общностните институции.

- 130 Всъщност от една страна, както следва от точки 113—124 от настоящото решение, съображенията, свързани с естеството на споразуменията за СТО, както и с характерните за тях реципрочност и гъвкавост, са валидни и при приемане на подобно решение или препоръка и при изтичане на предвидения разумен срок за изпълнението им. По-специално общностните институции запазват свобода на преценка и за провеждане на преговори по отношение на търговските си партньори при перспективата за приемане на мерки, предназначени за приложение на това решение или препоръка, и подобна свобода трябва да продължи да съществува.
- 131 От друга страна, трябва да се подчертае, че препоръките и решенията на ОУС не могат да увеличават или ограничават правата и задълженията, посочени в разглежданите споразумения, както е посочено в член 3, параграф 2 от ДППУС. От това следва по-специално, че решение на ОУС за установяване на нарушението на подобно задължение не може да задължи страна по споразуменията за СТО да признае на частноправните субекти право, което не притежават по силата на тези споразумения при липсата на такова решение.
- 132 В тази връзка обаче следва да се посочи по-специално, че по отношение на разпоредбите на ГАТТ от 1994 г., чието незачитане в дадения случай е установено от ОУС, Съдът вече е приел по-конкретно, че посочените разпоредби не могат да породят за частноправните субекти права, на които последните да могат да се позовават директно пред съд съгласно общностното право (вж. в този смисъл Определение по дело OGT Fruchthandelsgesellschaft, посочено по-горе, точки 25 и 26).
- 133 От всички предходни съображения следва, че Първоинстанционният съд правилно е приел, че въпреки изтичането на предвидения срок за изпълнение на решение на ОУС при обстоятелствата в случая общностният съд не е можел да осъществи контрол за законосъобразността на поведението на общностните институции по отношение на нормите на СТО.
- 134 Следователно тъй като в нито една от двете си части първото правно основание от жалбите не е основателно, то следва да бъде отхвърлено.

По второто правно основание на основните жалби, по насрещните жалби и по исканията за промяна на мотивите

Доводи на страните

- 135 В рамките на второто правно основание FIAMM и Fedon поддържат, че приемайки причинената им вреда за такава без необичаен характер в рамките на разглеждането на молбите им, формулирани на основание безвиновна отговорност на Общността, Първоинстанционният съд поддържал нелогични съображения и нарушил определени принципи на установената съдебна практика.
- 136 С обжалваните съдебни решения Първоинстанционният съд по-специално нарушил двойното изискване, според което за да бъде характеризирана дадена вреда като обичайна, от една страна тя трябва да бъде предвидима, а от друга присъща на дейностите във въпросния сектор.
- 137 Всъщност според FIAMM и Fedon вреда, причинена от митническите санкции, приети от трета държава в сектора на промишлените акумулатори или в този на калъфите за очила вследствие от спор в сектора на бананите, не била присъща на първите два посочени сектора, за което свидетелствал по-специално член 22, параграф 3, буква а) от ДППУС. Подобна вреда била още по-малко предвидима, тъй като имала необичаен санкционен характер и била безпрецедентна в историята на ГАТТ и на СТО, както и в отношенията между Общността и Съединените американски щати.
- 138 Доводът на Първоинстанционния съд, че тъй като член 22, параграф 3 от ДППУС допуска приемане на ответни мерки, претърпяната вреда не била необичайна, бил противоречив. Да се приеме дадена вреда за обичайна, тъй като е следствие от разрешен от приложимото право акт, означавало всъщност

да се отрече възможността вреда, причинена от законен акт, да обоснове отговорност, което обаче се допускало от обжалваните съдебни решения.

139 Според Съвета Първоинстанционният съд правилно е приел, че твърдените вреди спадат към нормалните рискове, които даден износител трябва да поеме при настоящото положение на Световната търговска организация.

140 Той обаче оспорва определени мотиви на обжалваните съдебни решения и иска от Съда или да промени някои мотиви по тези точки, или като се произнесе по подадените от Съвета насрещни жалби в това отношение, частично да отмени посочените съдебни решения.

141 На първо място, тъй като едва половината от правните системи на държавите-членки предвиждали възможността, която освен това била много строго ограничена, за поправяне на вреда вследствие от определени законни актове на публичната власт, Съветът оспорва съдържащото се в точка 160 от Решението по дело FIAMM и в точка 153 от Решение по дело Fedon твърдение, според което съществувал общ за държавите-членки основен принцип, позволяващ ангажирането на отговорността на Общността при липса на неправомерно поведение на нейните органи.

142 Ако се предположи, че такъв принцип може да бъде установен, Първоинстанционният съд при всички случаи приел погрешно, че този принцип може да се приложи в случай като този в настоящото дело, по-специално по следните причини:

— отговорността за липсата на нормотворческа дейност би засегнала свободния избор, присъщ на правото на инициатива на Комисията и на свободата на преценка на законодателя, поставяйки под въпрос целените от Договора разделение на властите и институционно равновесие,

- липсата на пропорционалност между отговорността на Общността, произтичаща от неправомерен нормативен акт, която е подчинена на много строги условия по отношение на неправомерността на действията, и отговорността за правомерна липса на нормотворческа дейност, която била обусловена единствено от възникването на особена и необичайна вреда и поради това била по-лесно изисквана, показвала несъгласуваност,

- така приетата от Първоинстанционния съд позиция била в противоречие със следваните от него съображения, за да достигне до извода за невъзможност за позоваване на нормите на СТО в рамките на иск за поправяне на вреди, основан на неправомерно поведение на Общността, и по-конкретно с необходимостта органите на Общността да не бъдат лишени от свободата на действие, с която разполагат органите на търговските партньори на Общността.

143 На второ място в обжалваните съдебни решения бил направен неправилен извод за наличието на сигурна вреда, тъй като всъщност FIAMM и Fedon не доказали нито съществуването, нито обхвата, нито точния размер на подобна вреда.

144 На трето място, и що се отнася до причинно-следствената връзка, Първоинстанционният съд нарушил изискването, според което вредата трябва да следва по достатъчно пряк начин от поведението на съответната институция. Всъщност не бил налице никакъв автоматизъм между Решението на ОУС от 25 септември 1997 г. и установяването на въпросното допълнително мито, като властите на Съединените американски щати решили по дискреционен начин относно принципа на увеличаването на митото, относно това кои са засегнатите стоки и относно ставките на облагане, въпреки че по-специално те са могли да приемат предложените от Общността компенсации.

145 Комисията също счита, че в обжалваните съдебни решения Първоинстанционният съд е направил правилен извод за липсата на необичайна вреда. За да бъде дадена вреда обичайна, не се изисквало по-специално рискът от нейното настъпване да е присъщ за сектора на действие на икономическия оператор. За участието в международната търговия, независимо от разглеждания пазар на стоки, бил характерен рискът от това държава вносител да приеме решения, които влияят върху търговията по най-различни причини.

- 146 Едновременно с представеното по този начин искане за отхвърляне на второто правно основание на жалбите, подобно на Съвета Комисията счита, че Първоинстанционният съд е допуснал различни грешки при прилагане на правото по отношение на проблематиката, свързана с отговорността на Общността при липса на неправомерно поведение на нейните органи. Тъй като диспозитивът на обжалваните съдебни решения обаче бил обоснован, тя иска от Съда да измени някои от мотивите си в това отношение.
- 147 На първо място, и що се отнася до твърдението относно самото съществуване на принципа за такава отговорност, според Комисията Първоинстанционният съд не можел да направи толкова съществено нововъведение, ограничавайки се до неясните доводи, които се съдържат в точка 159 от Решението по дело FIAMM и в точка 152 от Решението по дело Fedon.
- 148 Всъщност този принцип не бил признат досега от съдебната практика, която систематично се въздържала от произнасяне по този въпрос, ограничавайки се в това отношение до формулиране на изцяло хипотетична референтна рамка, без по никакъв начин да определи условията, областите и случаите, в които евентуално тази отговорност би могла да бъде ангажирана.
- 149 Освен това, посочвайки в точка 160 от Решението по дело FIAMM и в точка 153 от Решение по дело Fedon условията, на които се подчинява подобна отговорност, Първоинстанционният съд мълчаливо, но безусловно приел, че посоченият принцип се прилага в случай, какъвто е налице по настоящото дело, без обаче да провери дали подобно заключение е обосновано по отношение на общите принципи на правните системи на държавите-членки.
- 150 По-конкретно Първоинстанционният съд не насочил изследването си върху отговорността на органите на публичната власт, която произтича от законодателна дейност, като обратно на това в точка 159 от Решението по дело FIAMM и в точка 152 от Решението по дело Fedon се позовавал по най-общ начин на възможността вредата да бъде поправена от причинителя ѝ при липсата на вина на последния.

- 151 Разглеждането на 25-те правни системи на държавите-членки обаче показвало, че за разлика от случаите например на отчуждаване за обществена полза или на обезщетение от държавата за вреди, причинени от рискова дейност на последната, или поради конкретно отношение, което я свързва с пострадалото лице, които в дадения случай са ирелевантни, правните системи на голяма част от държавите-членки не познавали по-специално каквото и да е задължение за обезщетение поради правомерен държавен акт, представляващ израз на широко право на преценка, например по съображения като солидарност или справедливост. Когато подобен вид отговорност се среща при изключителни обстоятелства в правните системи на някои други държави-членки, тя се ограничавала като общо правило само до административните актове, с известното изключение на френското право, което единствено допускало ясно този тип отговорност при наличието на законодателна дейност, доколкото вредата е необичайна, особена, сериозна и пряка, законодателят не преследва общи интереси и не е изключил принципа на поправка на вредата.
- 152 Освен това характерният за френското право принцип не можел да се транспонира в общностния правов ред. Всъщност докато основата на този принцип се заключавала в обстоятелството, че във Франция е изключен съдебен контрол за конституционосъобразност на законите от страна на Conseil d'État, общностният правов ред предвиждал от своя страна контрол за законосъобразност на актовете на законодателя по отношение на Договора и на основните принципи, както и възможност да се ангажира отговорността на Общността в случай на нарушение на тези норми от по-висок ранг.
- 153 На второ място, Комисията счита, че правейки извод в обжалваните съдебни решения за наличието на действителна и сигурна вреда, Първоинстанционният съд по-специално изопачил доводите си, не проверил конкретно действителния и сигурен характер на тази вреда и нарушил принципите относно възлагането на доказателствената тежест.
- 154 На трето място, по аналогични причини като изложените от Съвета Комисията счита, че Първоинстанционният съд е допуснал грешка в правната квалификация на фактите, като е направил извод, че в случая е изпълнено условието за причинно-следствената връзка.

- 155 Кралство Испания също иска отхвърляне на второто правно основание на жалбите. Налагането на ответни мерки в рамките на СТО, включително в сектори, различни от този, който е предмет на спора, според практиката не било нито непредвидимо, нито изключително.
- 156 С насрещната жалба, която подава по дело С-120/06 Р и в становището си при встъпване по дело С-121/06 Р, Кралство Испания освен това иска отмяна на обжалваните решения, доколкото Първоинстанционният съд е приел, че общностното право съдържа система за отговорност за правомерно действие като общ за всички държави-членки принцип. Освен това, предоставяйки на този принцип толкова голям обхват като този, който произтича от посочените в точка 160 от Решението по дело FIAMM и в точка 153 от Решение по дело Fedon условия, Първоинстанционният съд е нарушил направения от него извод в точка 159 от Решението по дело FIAMM и в точка 152 от Решението по дело Fedon.
- 157 Допускането на възможността за отговорност на Общността за липса на нормотворческа дейност, когато засегнатото лице не може да се позове на нито една норма, задължаваща Общността да действа, освен това можело да наруши принципа на реципрочност, който Първоинстанционният съд е изтъкнал, за да отхвърли възможността за отговорност за неправомерно поведение.
- 158 Fedon посочва в становището си относно писменото становище при встъпването на Кралство Испания, че Първоинстанционният съд правилно е приел принципът на отговорността поради законосъобразно поведение на общностните органи за установен и очертан в постоянната съдебна практика, както Съдът припомнил в решението си по дело Dorsch Consult/Съвет и Комисия, посочено по-горе.
- 159 Целейки да гарантира основния принцип на правовата държава, който защитава частноправните субекти, и по-конкретно правото им на собственост и стопанска инициатива, член 288, втора алинея, ЕО трябвало предвид либералната ориентация на общностния правен ред да се тълкува по начин, който благоприятства най-либералните принципи, характеризиращи правните системи на държавите-членки. Освен това в съюз, състоящ се от 25 държави-членки,

тази разпоредба трябвало да бъде предмет на гъвкаво тълкуване, тъй като в противен случай можела да стане неприложима. В настоящото дело не следвало обаче да се вземат предвид правните системи на новите държави-членки, тъй като съответното разширяване настъпило след осъществяване на фактите по делото.

- 160 Твърдението на Кралство Испания за нарушение, изведено по-специално от обстоятелството, че укоримото поведение се състояло в бездействие, било недопустимо, поради това че не е изтъкнато в първоинстанционното производство. Във всеки случай отговорността на Общността можела да бъде ангажирана както поради бездействия, така и поради действия на институциите.

Съображения на Съда

- 161 С първото правно основание от съответните им насрещни жалби Съветът иска по-специално отмяна на Решението по дело FIAMM и на Решението по дело Fedon, а Кралство Испания — на Решението по дело FIAMM с доводите, че Първоинстанционният съд е допуснал грешки при прилагане на правото, установявайки принцип на отговорност на Общността при липса на неправомерно поведение на нейните органи или във всички случаи — приемайки, че такъв принцип е приложим при наличието на поведение като разглежданото в настоящото дело. Без да подаде насрещна жалба, Комисията иска Съдът да запази диспозитива на обжалваните съдебни решения, но да промени мотивите в този аспект.

- 162 Тъй като формулираните твърдения за нарушения оспорват самото съществуване или приложимостта на режима на отговорност, който се прилага в обжалваните съдебни решения, в дадения случай те следва да се разгледат с преимущество.

- 163 Всъщност трябва да се посочи, че ако така изтъкнатата грешка при прилагане на правото бъде установена, няма да е необходимо Съдът да се произнесе по

второто правно основание на основните жалби относно необичайния характер на претърпяната вреда, нито по двете други правни основания на съответните насрещни жалби —едното относно липсата на безспорен характер на вредата, а другото — относно липсата на причинно-следствена връзка, тъй като режимът на отговорност, с който се свързват тези три условия, не съществува или не е приложим.

По първото правно основание на насрещните жалби и по исканията за промяна на мотивите, изведени от липсата на режим на безвиновна отговорност, какъвто е установен в обжалваните съдебни решения

- 164 В самото начало следва да се подчертае, че според посочената в точка 106 от настоящото решение постоянна съдебна практика от член 288, втора алинея ЕО следва, че ангажирането на извъндоговорната отговорност на Общността и привеждането в действие на правото на поправка на претърпяната вреда зависят от наличието на съвкупност от условия относно незаконосъобразността на твърдяното поведение на институциите, наличието на действителна вреда и съществуването на причинно-следствена връзка между това поведение и твърдяната вреда.
- 165 Освен това Съдът многократно е посочвал, че въпросната отговорност не може да се счита за ангажирана, без да са изпълнени всички условия, на които се подчинява дефинираното в член 288, втора алинея ЕО задължение за поправка на вредите (Решение по дело *Oleifici Mediterranei*/ЕИО, посочено по-горе, точка 17).
- 166 По този начин Съдът е приел, че когато не е налице незаконосъобразен характер на действие или бездействие на институция, така че не е изпълнено първото условие, на което се подчинява ангажирането на извъндоговорната отговорност на Общността по смисъла на член 288, втора алинея ЕО, общностният съд може да отхвърли изцяло иска, без да е нужно да разглежда другите условия за тази отговорност, а именно — наличието на действителна вреда и съществуването на причинно-следствена връзка между поведението на инсти-

туциите и твърдяната вреда (вж. по-специално Решение по дело KYDEP/Съвет и Комисия, посочено по-горе, точки 80 и 81).

- 167 Практиката на Съда, установяваща наличието на режим на извъндоговорна отговорност на Общността за незаконосъобразно поведение на тези институции на основание член 288, втора алинея ЕО и условията за приложение на този режим, е твърдо установена. От друга страна не е такъв случаят по отношение на режима на извъндоговорна отговорност на Общността при липса на такова незаконосъобразно поведение.
- 168 Обратно на това, което Първоинстанционният съд твърди в обжалваните решения, на първо място, от предхождащата тези решения съдебна практика не може да се направи извод, че Съдът е установил принципът на такъв режим.
- 169 Напротив, както по-специално припомня Съдът в точка 18 от Решението по дело Dorsch Consult/Съвет и Комисия, посочено по-горе, на което се позовава Първоинстанционният съд в точка 160 от Решението по дело FIAMM и в точка 153 от Решението по дело Fedon, до онзи момент Съдът се е ограничавал в постоянната практика до уточняване на някои от условията, при които такава отговорност би могла да се ангажира, в случай че принципът за отговорността на Общността за правомерно поведение бъде признат в общностното право (вж. също с аналогични съображения Решение от 6 декември 1984 г. по дело Biovilac/ЕИО, 59/83, Recueil, стр. 4057, точка 28). Само в този смисъл в точка 19 от Решение по дело Dorsch Consult/Съвет и Комисия, посочено по-горе, Съдът посочва в това отношение, че ако подобна отговорност бъде призната по принцип, тя изисква поне да са изпълнени трите кумулативни условия, а именно наличие на действителна вреда, на причинно-следствена връзка между нея и въпросното действие, както и на необичаен и особен характер на вредата.
- 170 По-нататък, по отношение на признатия в общностното право режим на отговорност Съдът припомня, че в областта на извъндоговорната отговорност на Общността за вреди, причинени от нейни институции или служители при изпълнението на техните задължения член 288, втора алинея ЕО препраща към основните принципи на правото, които са общи за държавите-членки, и че

изрично установеният в член 288 принцип на извъндоговорната отговорност на Общността просто е израз на познатия в правните системи на държавите-членки общ принцип, според който неправомерно действие или бездействие поражда задължение за поправяне на причинената вреда (Решение по дело *Brasserie du pêcheur* и *Factortame*, посочено по-горе, точки 28 и 29).

171 Освен това, по-конкретно във връзка с отговорността за нормотворческа дейност Съдът много отдавна е посочил, че дори принципите в правните системи на държавите-членки, които уреждат отговорността на публичните органи за вреди, причинени на частноправните субекти от нормативните актове, да варират значително в различните държави-членки, може да се приеме за установено, че нормативните актове, в които се изразяват решенията на икономическата политика, ангажират отговорността на публичните органи само в единични случаи и при изключителни обстоятелства (Решение по дело *Bayerische HNL Vermehrungsbetriebe* и др./Съвет и Комисия, посочено по-горе, точка 5).

172 Така Съдът по-специално е приел, че отговорността на Общността за нормативен акт, който включва избор на икономическа политика, предвид разпоредбите на член 288, втора алинея ЕО може да се ангажира само при наличие на достатъчно съществено нарушение на правна норма от по-висок ранг, която защитава частноправните субекти (вж. по-специално Решение от 13 юни 1972 г. по дело *Compagnie d'approvisionnement, de transport et de crédit* и *Grands Moulins de Paris*/Комисия, 9/71 и 11/71, *Recueil*, стр. 391, точка 13, Решение по дело *Bayerische HNL Vermehrungsbetriebe* и др./Съвет и Комисия, посочено по-горе, точка 4, Решение от 8 декември 1987 г. по дело *Les Grands Moulins de Paris*/ЕИО, 50/86, *Recueil*, стр. 4833, точка 8 и Решение от 6 юни 1990 г. по дело *AERPO* и др./Комисия, С-119/88, *Recueil*, стр. I-2189, точка 18).

173 В това отношение Съдът уточнява също, че правната норма, чието нарушение трябва да бъде установено, трябва да има за предмет предоставяне на права на частноправните субекти (вж. в този смисъл по-специално Решение от 4 юли 2000 г. по дело *Bergaderm* и *Goupil*/Комисия, С-352/98 Р, *Recueil*, стр. I-5291, точки 41 и 42, както и Решение от 19 април 2007 г. по дело *Holcim (Deutschland)*/Комисия, С-282/05 Р, Сборник, стр. I-2941, точка 47).

- 174 Освен това Съдът е посочил, че ограничителното разбиране за отговорността на Общността при упражняването на нейната нормотворческа дейност се обяснява от съображението, че от една страна упражняването на законодателната функция, дори в случаите, в които съществува съдебен контрол на законосъобразността на актовете, не трябва да бъде възпрепятствано от перспективата за търсене на обезщетение за вреди всеки път, когато общият интерес на Общността налага да се вземат мерки с нормативен характер, които могат да накърнят интересите на частноправни субекти, и от друга страна — в нормативния контекст, характеризиращ се със съществуването на широко право на преценка, необходимо за прилагането на една общностна политика, Общността може да носи отговорност само при явно и значително неспазване от страна на съответната институция на границите, наложени за упражняването на правомощията ѝ (вж. по-специално Решение по дело Brasserie du pêcheur и Factortame, посочено по-горе, точка 45).
- 175 На последно място, в това отношение следва да се констатира, че макар сравнителното изследване на правните системи на държавите-членки да е позволило на Съда да направи много рано припомнената в точка 170 от настоящото решение констатация по отношение на съгласуването на тези правни системи при утвърждаване на принцип на отговорност при наличие на неправомерно действие или бездействие на определен орган, включително с нормативен характер, това съвсем не е така по отношение на евентуалното съществуване на принцип за отговорност при наличие на правомерно действие или бездействие на публичен орган, по-конкретно когато е с нормативен характер.
- 176 Предвид предходните съображения следва да се направи извод, че при настоящото състояние на общностното право не съществува режим на отговорност, позволяващ да се ангажира отговорността на Общността за поведение, което се отнася към сферата на нейната нормотворческа компетентност, в случай че пред общностния съд не може да бъде направено позоваване на евентуалното несъответствие на подобно поведение със споразуменията за СТО.
- 177 Следва обаче да се напомни, че в дадения случай поведението, което жалбоподателите твърдят, че им е причинило вреда, се вписва в рамките на установяването на обща организация на пазара, и явно спада към сферата на нормотворческата дейност на общностния законодател.

- 178 В това отношение е ирелевантно, че посоченото поведение трябва да се квалифицира като позитивно действие, а именно приемането на Регламент № 1637/98 и на Регламент № 2362/98 вследствие от Решението на ОУС от 25 септември 1997 г., или като бездействие, а именно обстоятелството, че не са приети подходящите актове за осигуряване на правилно изпълнение на това решение. Всъщност бездействието на общностните институции също може да се причисли към законодателната функция на Общността, по-специално в рамките на спор в областта на отговорността (вж. в този смисъл Решение по дело *Les Grands Moulins de Paris/ЕИО*, посочено по-горе, точка 9).
- 179 От предходното следва, че установявайки в обжалваните съдебни решения съществуването на режим на извъндоговорна отговорност на Общността за правомерно осъществяване на нейните дейности в нормотворческата област, Първоинстанционният съд е допуснал грешка при прилагане на правото.
- 180 Необходими са обаче две уточнения в това отношение.
- 181 На първо място, следва да се подчертае, че съдържащият се в точка 179 от настоящото решение извод е направен, без да се засяга широкото право на преценка, с което разполага при необходимост общностният законодател, за да може да прецени при приемане на даден нормативен акт дали взимането предвид на определени вредоносни последици, които са резултат от това прилагане, обосновава предвиждането на определени форми на обезщетение (вж. в този смисъл в областта на общата селскостопанска политика Решение от 10 юли 2003 г. по дело *Booker Aquaculture и Hydro Seafood, C-20/00 и C-64/00, Recueil*, стр. I-7411, точка 85).
- 182 На второ място, следва да се припомни, че според постоянната съдебна практика основните права са неразделна част от общите принципи на правото, за чието спазване следи Съдът.
- 183 Що се отнася по-специално до правото на собственост и на свободна стопанска инициатива, Съдът отдавна е признал техния характер на основни принципи

на общностното право, подчертавайки обаче, че не са абсолютни, а трябва да се разглеждат във връзка с тяхната обществена функция. Така Съдът е приел, че ако могат да се налагат ограничения на използването на правото на собственост и на свободно упражняване на икономическа дейност, по-специално в рамките на общата организация на пазара, това може да се осъществи, при условие че тези ограничения отговарят действително на преследваните от Общността цели от общ интерес, и че не представляват по отношение на следваната цел непропорционална и нетърпима намеса, която би могла да накърни самата същност на гарантираните по този начин права (вж. по-специално Решение по дело Германия/Съвет, посочено по-горе, точка 78, Решение от 11 юли 1989 г. по дело Schröder HS Kraftfutter, 265/87, Recueil, стр. 2237, точка 15, Решение по дело Германия/Съвет, посочено по-горе, точка 78 и Решение от 30 юни 2005 г. по дело Alessandrini и др./Комисия, C-295/03 P, Recueil, стр. I-5673, точка 86).

184 От това следва, че общностен нормативен акт, чието приложение води до ограничения на правото на собственост и на свободно упражняване на икономическа дейност, които нанасят непропорционална и нетърпима вреда на самото съдържание на посочените права, евентуално именно поради това, че не е предвидил обезщетение, с което да се избегне или поправи посоченото засягане, би могъл да ангажира извъндоговорната отговорност на Общността.

185 Предвид характеристиките на настоящите дела следва да се напомни също, че от практиката на Съда следва невъзможност за икономически оператор да претендира право на собственост върху дял от пазара, който държи към даден момент, тъй като посочената част от пазара представлява само моментна икономическа позиция, изложена на риска от промяна на обстоятелствата (вж. по-специално в този смисъл посочените по-горе Решение по дело Германия/Съвет, точка 79 и Решение по дело Alessandrini и др./Комисия, точка 88). Съдът е уточнил също, че гаранциите, предоставени от правото на собственост или от основния принцип, гарантиращ свобода на стопанската инициатива, не могат да се разпростират върху закрилата на обикновени интереси или на търговски възможности, чийто случаен характер е характерен за самата същност на търговската дейност (Решение от 14 май 1974 г. по дело Nold/Комисия, 4/73, Recueil, стр. 491, точка 14).

186 Така даден икономически оператор, чиято дейност се състои по-специално в износ за пазарите на трети държави, по-специално трябва да има предвид обстоятелството, че търговската позиция, с която разполага в даден момент, може да бъде засегната и изменена от различни обстоятелства, сред които е

и възможността, впрочем изрично предвидена и регламентирана в член 22 от ДППУС, третата държава да приеме мерки за преустановяване на отстъпки в отговор на възприета от нейните търговски партньори в рамките на СТО позиция и с тази перспектива свободно да избере стоките, които ще понесат тези мерки, както следва от член 22, параграф 3, букви а) и е) от ДППУС

187 Въпреки че от точки 176 и 179 от настоящото решение се оказва, че Първоинстанционният съд е допуснал грешка при прилагане на правото, следва да се припомни, че според постоянната съдебна практика ако мотивите на решение на Първоинстанционният съд разкриват нарушение на общностното право, но неговият диспозитив изглежда обосноваван по други правни съображения, жалбата следва да бъде отхвърлена (вж. по-специално Решение от 15 декември 1994 г. по дело Finsider/Комисия, C-320/92 P, Recueil, стр. I-5697, точка 37, Решение от 16 декември 1999 г. по дело ЕИСК/Е, C-150/98 P, Recueil, стр. I-8877, точка 17 и Решение от 13 юли 2000 г. по дело Salzgitter/Комисия, C-210/98 P, Recueil, стр. I-5843, точка 58).

188 Такъв е случаят по настоящото дело. Всъщност Съдът е приел за установено, че в сегашното си състояние общностното право не предвижда режим, който да позволява ангажиране на отговорността на Общността поради нейна нормотворческа дейност, когато пред общностния съд не може да се направи позоваване на евентуалната несъвместимост на подобна дейност със споразуменията за СТО. Исканията за обезщетение на жалбоподателите обаче целят именно да се ангажира отговорността на Общността поради такава дейност. При тези условия Първоинстанционният съд е можел единствено да отхвърли тези искания, независимо от доводите, изтъкнати от жалбоподателите в тяхна подкрепа (вж. по аналогия Решение по дело Salzgitter/Комисия, посочено по-горе, точка 59). Така Първоинстанционният съд е бил длъжен да отхвърли на това основание исканията на жалбоподателите, ако не бе допуснал грешка при прилагане на правото, която го е довела до отхвърлянето им по други причини (вж. по аналогия посочените по-горе Решение по дело Finsider/Комисия, точка 38 и Решение по дело ЕИСК/Е, точка 18).

189 От това следва, че макар да е основателно, първото правно основание, изтъкнато в подкрепа на насрещните жалби, е ирелевантно и по тази причина следва да се отхвърли (вж. по аналогия Решение по дело Salzgitter/Комисия, посочено по-горе, точка 60).

По второто правно основание от основните жалби и по второто и третото правно основание от насрещните жалби

- ¹⁹⁰ Предвид направения в точка 176 от настоящото решение извод и изложените в точка 163 от настоящото решение съображения, не следва да се разглежда второто правно основание на основните жалби относно необичайния характер на вредата, която жалбоподателите твърдят, че са претърпели, нито второто и третото правно основание на насрещните жалби съответно относно липсата на безспорен характер на посочената вреда и липсата на причинно-следствена връзка между тази вреда и поведението на общностните институции.

По исканията за поправяне на вредите поради продължителността на първоинстанционното производство

Доводи на страните

- ¹⁹¹ При условията на евентуалност FIAMM и Fedon молят за присъждане на справедливо обезщетение предвид прекомерната продължителност на първоинстанционното производство.
- ¹⁹² Позовавайки се на Решението от 17 декември 1998 г. по дело Baustahlgewebe/Комисия (C-185/95 P, Recueil, стр. I-8417, точки 26—49), FIAMM изтъква в това отношение, на първо място, че за него делото е от значително финансово значение, второ — че фактическите въпроси в случая са много ясни, трето — че поведението на нито една от страните не е допринесло за удължаване на производството и четвърто — че Първоинстанционният съд не е бил изправен пред изключителни обстоятелства.

- 193 Комисията иска да се постанови недопустимост на исканията на FIAMM и Fedon в това отношение.
- 194 По отношение на жалбата на Fedon, на първо място тази недопустимост се налагала от член 112, параграф 1, буква в) от Процедурния правилник на Съда, тъй като Fedon не обосновал искането си по никакъв начин.
- 195 По-нататък, по отношение на двете жалби тази недопустимост се налагала *ratione materiae*. От една страна, както следвало от членове 57 и 58 от Статута на Съда, жалбата не можела да засяга нови обстоятелства, които не били изложени в първоинстанционното производство. От друга страна, продължителността на производството пред Първоинстанционния съд не можела да се приеме като нередовност на производството, тъй като не е повлияла върху разрешаването на делата.
- 196 На последно място, посочената недопустимост била обоснована и *ratione personae*, тъй като Общността била представлявана в настоящото производство от Съвета и Комисията, а не от Съда, неразделна част от който е Първоинстанционният съд, упрекнат в дадения случай за пораждащия твърдяната отговорност факт.
- 197 Освен това в случая не можело да се предвиди основано на справедливостта поправка на вреди по подобие на присъденото в Решението по дело *Baustahlgewebe*/Комисия, посочено по-горе, тъй като FIAMM и Fedon не били длъжни да внесат в общностния бюджет сума, която да може да бъде намалена.
- 198 На последно място, при всички случаи продължителността на производството пред Първоинстанционния съд се обяснявала със сложността на делата, със случайни събития от процесуално естество, свързани със съединяването на множество дела, заведени на пет различни езика на производството и въвличащи три институции, както и встъпила страна, с препращането на делата на

разширен състав, както и с обстоятелството, че спорът, в резултат от който е постановено посоченото по-горе Решение по дело Van Parrys, е висящ пред Съда.

199 Според Кралство Испания исканията на FIAMM и Fedon са недопустими, тъй като не са направени в първоинстанционното производство, и поради това не са могли да бъдат разгледани в обжалваните съдебни решения.

Съображения на Съда

200 В дадения случай не могат да бъдат приети исканията на жалбоподателите, с които се цели присъждане на справедливо обезщетение, поради това че производството пред Първоинстанционния съд е надхвърлило разумния срок.

201 По отношение на искането на Fedon е достатъчно да се приеме за установено, че то се съдържа в петитума на жалбата, но не се споменава по никакъв начин и в нейното изложение.

202 В съответствие обаче с член 112, параграф 1, буква в) от Процедурния правилник жалбата съдържа изложените правни основания и доводи. Тъй като тези правни основания и доводи, които се различават от исканията в жалбата, които от своя страна са посочени в същия член 112, параграф 1, буква г), в случая изобщо липсват в жалбата на Fedon, следва, че направеното от него искане за справедливо поправяне, което е лишено от всякакви мотиви, трябва да се отхвърли като явно недопустимо.

- 203 Що се отнася до искането на FIAMM, следва да се припомни, че при липсата на какъвто и да било признак, според който продължителността на производството би повлияла върху разрешаването на спора, правното основание, изведено от това, че производството пред Първоинстанционния съд е нарушило изискванията, свързани със спазването на разумен срок, по общо правило не могат да доведат до отмяната на решение, постановено от този съд (вж. в този смисъл Решение по дело *Baustahlgewebe*/Комисия, посочено по-горе, точка 49).
- 204 Впрочем в настоящото дело FIAMM не твърди, че претендираната прекомерна продължителност на производството би могла да повлияе върху разрешаването на спора, нито е поискало отмяна на Решението по дело FIAMM по тази причина.
- 205 Както обаче следва от член 113, параграф 1 от Процедурния правилник, исканията в жалбата трябва да са насочени към отмяна, изцяло или частично, на решението на Първоинстанционния съд и евентуално уважаване, изцяло или частично, на направените искания в първоинстанционното производство.
- 206 В това отношение следва да се посочи, че в Решение по дело *Baustahlgewebe*/Комисия, посочено по-горе, на което се позовава FIAMM, жалбата до Съда е била отправена срещу Решение на Първоинстанционния съд, с което на основание своята пълна юрисдикция, с която разполага за целта, последният налага на жалбоподателя глоба за нарушение на нормите в областта на конкуренцията, като с такава компетентност може да разполага и Съдът, когато отменя подобно решение на Първоинстанционния съд и се произнася по жалбата.
- 207 В точка 33 от посоченото решение Съдът припомня в това отношение правото на жалбоподателя на справедлив процес в разумен срок, и по-специално на произнасяне относно основателността на обвиненията за нарушение на конкурентното право, формулирани срещу него от Комисията и относно глобите, които са му наложени в това отношение.

- 208 Установявайки, че в случая подобен срок е бил превишен от Първоинстанционния съд, от съображения за процесуална икономия и за да осигури незабавни и ефективни мерки срещу подобна незаконосъобразност на производството, Съдът е приел, че отмяна и изменение на Решението на Първоинстанционния съд, които се ограничават само до въпроса за определяне на размера на глобата, в случая позволяват предоставянето на изискуемото справедливо обезщетение (Решение по дело *Baustahlgewebe/Комисия*, посочено по-горе, точки 47, 48 и 141).
- 209 От друга страна, настоящото производство по обжалване е насочено срещу Решение на Първоинстанционния съд, с което се отхвърля иск за обезщетение, основан на член 288, втора алинея ЕО.
- 210 От това следва, че отмяната на такова решение не може да доведе до предоставяне на справедливо обезщетение поради прекомерната продължителност на производството пред Първоинстанционния съд чрез изменение на обжалваното решение, тъй като в подобно производство от Първоинстанционния съд в никакъв случай не се иска — нито от Съда при обжалване — да осъди жалбоподателите да заплатят сума, от която евентуално това справедливо обезщетение би могло да се приспадне.
- 211 При тези условия искането на FIAMM за справедливо обезщетение поради твърдяната прекомерна продължителност на производството пред Първоинстанционния съд също трябва да се отхвърли като недопустимо.
- 212 Освен това следва да се уточни, че дори ако продължителността на производството пред Първоинстанционния съд в дадения случай действително е била значима, разумният характер на срока се преценява в зависимост от обстоятелствата, присъщи на всяко дело, и по-специално от значимостта на спора за заинтересуваната страна, от сложността на делото, както и от поведението на ищеца и това на компетентните органи (вж. по-специално Решение по дело *Baustahlgewebe/Комисия*, посочено по-горе, точка 29 и Решение от 15 октомври 2002 г. по дело *Limburgse Vinyl Maatschappij* и др./Комисия, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P—C-252/99 P и C-254/99 P, Recueil, стр. I-8375, точка 210).

- 213 По отношение на поведението на компетентния орган и на степента на сложност на делото е важно да се приеме за установено, че значителната продължителност на производството пред Първоинстанционния съд в дадения случай може да се обясни в голяма степен със съвкупност от обективни обстоятелства, свързани с броя сходни дела, заведени последователно пред Първоинстанционния съд, както и със значимостта на правните въпроси, повдигнати в тях.
- 214 Всъщност тези обстоятелства позволяват да се обясни внезапната поява на редица случайни събития от процесуално естество, които решаващо допринасят да се забави изходът на въпросните спорове и които не могат да се считат за необичайни в дадения случай, каквито са съединяването на шест дела предвид връзката между тях, заведени на различни езици на производството, или още преразпределянето им първо на разширен състав, впоследствие на нов съдия-докладчик вследствие от оттеглянето на първоначално определения съдия-докладчик, и на последно място — на голям състав на Първоинстанционния съд, като последното преразпределяне се придружава от възобновяване на устната фаза на производството.

По съдебните разноски

- 215 По смисъла на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 118 от същия, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. Според параграф 4, първа алинея от същия член 69 държавите-членки, които са встъпили в делото, понасят направените от тях съдебни разноски.
- 216 След като Съветът и Комисията са направили искане за осъждането на FIAMM и на Fedon и последните са загубили делото, те трябва да бъдат осъдени да заплатят съдебните разноски.

217 Кралство Испания понася направените от него съдебни разноски.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) **Отхвърля основните жалби.**
- 2) **Отхвърля насрещните жалби.**
- 3) **Осъжда Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio SpA, Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio Technologies LLC, Giorgio Fedon & Figli SpA и Fedon America, Inc. да заплатят съдебните разноски, направени от Съвета на Европейския съюз и от Комисията на Европейските общности.**
- 4) **Кралство Испания понася направените от него съдебни разноски.**

Подписи